БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИИДАР, НЭГЭДЭГТЭН!

Буряат-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-тэй Буряат-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховнэй Советэй ба ВКП(б)-тэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 209 (5361)
пятница
октябриин
24
1947 он

Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

НЭГЭДЭХИ НЮУРТА:

Информационно мэдээсэл
Һунгуулиин комиссинууд.

Н. Цоктоев.—Үндэр ургасын мастернууд выставкэдэ хабаадахань.

А. Завьялов.—Гүрэнтээе болзорһоо урид тоосое!

ХОЕРДОХИ НЮУРТА:

Ж. Жамбуев.—Семинарнууд үнгэргэгдэбэ.

С. Тараскин.—Улаан тутта колхоздо.

Бурят-Монголдо совет засаг тогтоохын тулөө тэмсэгшэд.

П. Петухов.—Һунгуулиин кампаниин үедэ политическэ агитацие ургөнөөр явуулха.

ГУРБАДАХИ НЮУРТА:

Ш. Улзытуев—Үндэр ургаса ипгэжэ туйлаабди.

ТАСС-эй мэдээсэл.

ДҮРБЭДЭХИ НЮУРТА:

США-гэй делегаци уласхоорондын ханиа барисаае эбдэжэ байна.

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

1947 оной октябриин 20—22-то ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой өөлжөөтэ 28-дахи пленум болобо.

Пленум болбол удаадахи асуудалнуудые хаража үзэһэн байна гэбэл:

1. Ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдэй һунгалтануудтай дашарамдуулан партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай.
2. Малай үбэлжэлгые үнэргэхэ хэмжээ-ябуулганууд тухай.

Хаража үзэһэн эдэ хоер асуудалнуудыгаар пленум болбол зохихо шиидхэбэринүүдые баталжа абаһан байха юм.

Һунгуулиин комиссинууд

Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомонуудай ба поселково Советүүдтэ һунгаха һунгуулиин кампани хаа-хаанагүй өхилжэ, үргэн ехэ далайсатайгаар ябажа байна. Хэдэн мянгаад агитаторнуул ажалшан арадые һунгуулиин хуулитай танилсуулжа, Сталинска Конституци тухай, өөрынгөө инаг түрэл большевистскэ партиин ба гениальна вождь агууехэ Сталинай хүтэлбэри доро советскэ арадай түйлаһан асари ехэнүүд амжалтануул тухай хөөрэлцөөнүүдые, элидхэлнүүдые хажа өхилбэ. Һунгуулиин кампаниин өхилхэтэй дашарамдан ажалай фронт дээрэ социалистическэ мурысөөнэй шэнэ ба хүсэтэ долгинууд энэ-тэндэгүй орьелон гаража байна. Ажалшад һунгалтануудые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахын тулөө тэмсэжэ байна.

Гүн гүнзэгы ба еһотой арадай демократизм болбол социалистическэ гүрэнэй һунгуулиин бүхы системэдэ бата бэхеэр шэнгэн орожо, тэрээнэй хүсэтэ амисхаалынь болонхой. Манай орон дотор Советүүдтэ хэдэлэг һунгалтануул дэлхэй дээрэ хамагай демократическа Сталинска Конституциин үндэһөөр үнэргэгдэдэг байна.

Советскэ гражданин бүхэнэй өөрынгөө үлэр дээдэ политическэ эрхэнүүдые бүрин дүүрэнээр эдлэхэ ябадалые хангаха зорилготой органууд болохо һунгуулиин комиссинуудые ажалшан арад өөһэдөө байгуулдаг байна. Худэлмэришөд, таряанай болон интеллигенни болбол һунгуулиин комиссинуудай составта бүгэдэнитын этигэл найдабариие дүүрэн харюулжа шадаха, эрхимэй өрхим ба түрүү хүнүүдые, партийна ба партийнабэшэ большевинүүдые хэбжүүлдэг.

Һунгуулиин округ ба участково комиссинуудта хэдэн олон зуун эдэбхитэй худэлмэрилхэ байна. Эдэнэр болбол һунгуулиин кампаниие дүүрэн амжалтатайгаар үнэргэхын тула айхабтар ехэ харюусалгатай ба хүндэтэй үүргэ гүйсэдхэхэ болоно.

Һунгуулиин аймагай, городской, городуудтахи районно, сомоной, сельскэ ба поселково комиссинууд болбол ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ һунгалтын ябажа байха үедэ һунгуулиин хуулине хазайлгангүй гүйсэдхэхэ ябадалые хаража байна: һунгуулиин Округ-ной комиссинуудай буруу ябуулгын тухай орогоон гомодолнуудые шалган үзэхэ, һунгагшадай списогүүдые саг болзор соонь зохеохо ба бүгэдэнитын анхаралда хүргэхэ ябадалые хаража байна; һунгуулиин участково комиссинуудые саг болзор соонь бии болгохын хойноһоо хаража байна; һунгуулиин бюллетеньнүүдые тогтоогдоһон формоор бэлэдхэхэ; һунгагдаһан депутадуудые регистрацилха; һунгалтануудай хэрэг хүтэлбэриие ажалшадай депутадуудай зохихо Советэй мандатна комиссида тушаан үгэхэ байна.

Мүн ажалшадай депутадуудай аймагай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомоной ба поселково Советүүдтэ һунгаха һунгуулиин Участково ба Округ-ной комиссинуудай харюусалгань ехэ байна.

Һунгуулиин комиссинууд урдаа байһан эдэ шэнэ ехэнүүд зорилгонуудаа эрхим һайнаар бэелүүлжэ шадаха шадабаритай байхынь тула тэдэ комиссинуудай составта эрхимэй өрхим советскэ патриотууд, олонитын ажал-ябуулагша эдэбхитэн, олондо хүндэтэй нүхэдүүд дэбжүүлэгдэхэ зэргэтэй. Энээнэй урда тээ үнэргэгдэһэн Верховно Советүүдэй һунгалтын үедэ элбэг баян дүй дүршэлтэй болоһон эдэбхитэн республика дотор тон олон.

Һунгуулиин комиссинуудай составта түлөөлэгшэдые дэбжүүлгын мэдээнүүд үзэрэһээ харахада, республикын ажалшад болбол һунгалтануудые үнэргэлгын айхабтар шухала политическэ худэлмэриие социалистическэ байгуулалтада шэн баатарлигаар хабаадагша, шэнэ сталинска табанжэлэй түлөө тон эдэбхитэйгээр тэмсэгшэ, Ленин—Сталинай агууехэ хэрэгтэ үнэн сэхэ хүнүүдтэ даалгажа байна. Ажалшадай депутадуудай аймагуудай ба городуудай Советтэ һунгаха һунгалтануудые эрхилхэ һунгуулиин комиссинуудта эрхим түрүү хүнүүд дэбжүүлэгдээ. Селэнгын аймагай коммунистическэ организацинуудай зүгһөө Эсэгэ ороное хамгаалгын дайнда хабаадагша Ленин-Сталинай партиин үнэн сэхэ хүбүүн Содном Шарапович Шарапов; Ново-Брянска сельсоведэй (Заиграй) Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой колхозницуудай зүгһөө БМАССР-эй Верховно Советэй депутат Серпион Кириллович Кисолев: Кыренэй МТС-эй худэлмэрилэгшэдэй (Түнхэн) зүгһөө республикын солото комбайнер Дулма Шагжиевна Баторова; БМАССР-эй Советскэ уранзохеолшодой зүгһөө РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, мэдээжэ драматург Намжил Гармаевич Балдано; ГЭС-ын коллективэй зүгһөө (Улан-Удэ) электростанциин эрхим машинист, стахановец Николай Алексеевич Ильин; Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ институтай коллективэй зүгһөө доцент Василий Абрамович Абрамов дэбжүүлэгдэбэ.

Һунгалтын комиссинуудта түлөөлэгшэдые дэбжүүлгэ болбол политико-политическэ ба үйлэдбэриин шэнэ дэбжэлтын өрхэ байдал соо үнгэржэ байна. Ерэхэ һунгалтануудта зорюулһан суглаануул дээгүүрээ советскэ хүнүүд болбол социалистическэ Эхэ орондоо, алдар түгэлдэр большевистскэ партидаа, арадуудай сэсэмэргэн вождь агууехэ Сталиндаа хизааргүй ехэ дуратай байһанаа элирхэйлнэд. Тэдэнэр болбол манай ороной культурна ба экономическа хүсэнэйнь улам дээшээ үгсэн ургахын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлнэд.

Ажалшад болбол советскэ демократиин тугые дээрэ ургэн, советскэ гүрэнэй үмэнэ зогсожо байгаа түүхэтэ ехэ зорилгонуудые бүрин дүүрэнээр мэдэрэн, нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануул тээшэ һуртэ жагсаалаар ошожо ябана. Һунгуулиин кампаниин түрүүшын үдэрнүүдһээ өхилэн коммунистнуул ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой үшөө нэгэ шэнэ илалтые хангая!

Октябриин 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ

АГУУЕХЭ СЭЕ УГТУУЛАН

Бурят-Монголой гүрэнэй типографиин коллектив Октябриин һайндэрые угтуулан ажалай үндэр жэшгэ харуулха гэжэ эрпэгэйгээр тэмсэнэ. Мүнөө эдэнэр арбан һанынгаа программые октябриин 18-да 100,5 процент дүүргэбэ. Тус типографи болбол «ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курсые» бурят-монгол хэлэн дээрэ 15 мянган экземплярай тираж тайгаар хэблэжэ дүүргэхээ байна.

Мүнөө энэ коллектив һунгалтада хэрэгтэй документацинуудые бэлэдхэхэ харюусалгатай ба хүндэтэй даалгабари абаад, тэрэнээ саг соонь бэелүүлхын тулөө эрпэтэй оролдолго гаргана. Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай аймаг-на, городской, городуудтахи районуудай, сельскэ ба сомоной Советүүдтэ һунгалтын Дүрим ба брошюрануулые ород ба бурят-монгол хэлэн дээрэ 25.000 экземплярай тираж тайгаар хэблэжэ дүүргөө.

Мүнөө эдэнэр Агууехэ Октябриин һайндэрые угтуулан социалистическэ мурысөөнэй, дулые коллективэйнгээ дунда ургэнөөр баяруулһанайнгаа ашаа, үшөө өрхим амжалтануулые харуулхань сохом.

А. Прохоров.

Гурбан жэлэй түсэб дүүргэгдээ!

Хойто Байгалай загаһанай комбинадай суднануудай командынхид октябриин 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ далгэрһэн социалистическэ мурысөөндэ оролсожо, мүнөө ашаа зөөлгын навигационно жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ.

Энэ мурысөөндэ түрүү һуури өзэлһэн сейнерын команда (капитаниинь Баранчук) гурбан жэлэй нормо бэелүүлбэ. Катернуудай команда (капитануул Хахалов, Лоскутов, Кучеров) ашаа зөөлгын жэлэй түсэбые 110-һаа 135 процент хүртэр дүүргөөд байна.

Мүнөө энэ комбинадай коллективэй дунда мурысөөн улам үргэнөөр дэлгэржэ, олон загаһашад стахановска вахтда жагсаад, үдэр бүхэндэ нэгэ хахад, хоер нормо үгэхэбди гэһэн үлгануудые абаба

И. Данбаев.

Үгэдөө хүрэбэ

Энэ һарын эхинэй мэдээгээр Хориин ба Кударын аймпотребсоюзай коллективүүд эд бараанай эрьесын жэлэй түсэбые сүм дүүргэжэ, хэлэһэн үгөөсэ батаар гаршалбэ.

Мүнөө өхэнэр Октябриин һайндэрые угтуулан, үшөө һайн амжалтануудые харуулха гэжэ өрмэлзэнэ. Гэр байра ба складуудаа үбэлдэ хүсэд һайнаар бэлдэжэ байна. Мүн хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг ехээр бэлэдхэхэ, худалдан абажа ба советскэ хуладлаа наймаае үшөө ургэнөөр дэлгэрүүлхэ гэһэн зорилго урдаа табяад, тэрэнэнэ бэелүүлхын тулөө оролдожо байна.

А. Ахматнев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Түнхэнэй аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой өрхим алуушан Д. Оширов 1947 ондо 40 гүүдһээ 33 унага бүрин бүтэнөөр төнжөөбэ.

С. Доржиевай фото.

Евдокия Зайцева—аймагай выставкэдэ кандидат

Республикын түрүү һаалишан Евдокия Савельевна Зайцевагай уряалаар хэдэн олон малшад социалистическэ мурысөөндэ оролсожо, фермэ шадарай участогай тарилгые богони болзор соо, эрхим шанартайгаар хэжэ, үндэр ургаса туйлаһан мүн һу һаалгаяа шлэдгүй дэшэлүүлһэн байна. Нухэр Зайцева мурысөө үүсхэжэ, бодото уялгануудые абаад байхадаа, тэрэнэ дүүргэхын тулөө унаһан малгайгаа абангүй тэмсэһэн байха юм. Тиигэжэ 12 үнэнһээ 12 тугал абаад, тэрэнээ бүрин бүтэнөөр тэнжэбэ, хамта12320 литр һу һааһан байна. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 30 жэлэй ой хүртэр нухэр Зайцева үшөө 2680 литр һу һаахаб гэжэ мэдүүлнэ.

Фермэ шадарай тарилгаһаа нухэр Зайцева 195 центнер хартаабха болон тэжээлэй бусад культурануудай һайн ургаса хуряаһан байна.

Хэлэһэн үгэдөөе хүрэжэ, абаһан уялгаяа дүүргэһэн «Осоавиахим» колхозой һаалишан Евдокия Савельевна Зайцевае Иволгын аймагай хүдөө ажалай выставкэдэ кандидат болгогдон баталагдаа.

Б. Дансбрунов.

Үндэр ургасын мастернууд выставкэдэ хабаадахань

Аймагай хүдөө ажалай выставкэдэ баргажанайхид эршэмтэйгээр бэлэдхэжэ байна. Эндэ выставкэдэ хабаадаха түрүүшүүл болон экспонадуудые шэлэн абалга өхилэнхэй.

Гектар бүриһөө 45 центнер ургаса туйлаһан Уланай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бригадын бригадир Эрдынеев, звеньевод Буянтуев, 80 гектарһаа га бүриин 35 центнер тарыа ургуулһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бригадын бригадир Цыдыпов, хартаабхын үндэр ургаса туйлаһан шурыгинска звеногой звеьевод Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Лайсапов ба бусад аймагай выставкэдэ хабаадаха кандидадуул болгогдон баталагдаа.

Н. Цоктоев.

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДАЙ ГҮРЭНДЭ ТАРЯА ТУШААХА ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ТУХАЙ МЭДЭЭН

1947 оной октябриин 20.

Эзэлһэн һуурнь	Аймагуул	Жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процен).
1.	Селэнгын	137,3
2.	Баргажанай	129,5
3.	Зэдын	121,3
4.	Байкало-Кударын	121,3
5.	Кяхтын	115,3
6.	Закаменай	114,4
7.	Курумканай	114,4
8.	Бичурын	111,8
9.	Хориин	111,6
10.	Иволгын	110,5
11.	Түнхэнэй	108,5
12.	Заиграйн	108,1
13.	Торгин	107,1
14.	Тарбагатайн	106,8
15.	Яруунын	106,2
16.	Кударын	105,1
17.	Кабанскын	105,0
18.	Мухаршэбэрэй	101,7
19.	Прибайкальска	95,7
20.	Хөжөөнгын	71,3

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДАЙ ГҮРЭНДЭ ХАРТААБХА ТУШААХА ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ТУХАЙ МЭДЭЭН

1947 оной октябриин 20.

Эзэлһэн һуурнь	Аймагуул	Жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
1.	Байкало-Кударын	107,9
2.	Кабанскын	107,5
3.	Торгин	105,5
4.	Баргажанай	105,0
5.	Иволгын	96,0
6.	Түнхэнэй	95,0
7.	Закаменай	94,3
8.	Прибайкальска	91,1
9.	Заиграйн	76,6
10.	Тарбагатайн	73,8
11.	Бичурын	73,0
12.	Зэдын	72,9
13.	Селэнгын	64,2
14.	Кударын	63,0
15.	Курумканай	61,1
16.	Яруунын	60,0
17.	Хориин	59,3
18.	Мухаршэбэрэй	57,5
19.	Кяхтын	54,3
20.	Хөжөөнгын	20,1

Дээрэхи мэдээнһээ харахада, республикын олонхи аймагуул гүрэндэ хартаабха тушаажа жэлэй түсэбые хангалтагүйгээр дүүргэжэ байна.

Хөжөөнгын аймаг мүнөө хүртэр гүрэнтэйгээ таряа талхаар тоосоогүй байхаһаа гадна, хартаабха тушааха түсэбээ минус 20,1 процент дүүргэжэ, хамагай хойно ябана. Мүн Кяхтын, Мухаршэбэрэй, Хориин, Яруунын ба бусад аймагуул гүрэндэ хартаабха тушааха түсэбүүдээ хангалтагүйгээр дүүргэжэ байха юм.

Гүрэндэ хартаабха тушааха түсэбээ болзорһоо урид дүүргэхын тулөө аймаг болон колхозуул хоорондын мурысөөе улам хүсэтэйгээр дэлгэрүүлээ!

ТҮРҮҮ СОМОН

Хориин аймагай финансова хүдэлмэришэд ба эдэбхитэд май һарада болоһон зүблеөн дээрэ, бүгэдэ арадай һайндэртэ зорюулан финансова бүхы түлбэринүүдээр гүрэнтээе сүм тоосохын тулөө социалистическэ мурысөөндэ оролсоһон байгаа.

Һаяхан энэ оной 9 һарын социалистическэ мурысөөнэй дүн гаргахада аймаг соогоо дээдэ Курбын сомон (түрүүлэгшэнь нухэр Бадмаев, налоговой агент нухэр Хандажапов) түрүү һуури эзэлбэ. Эндэхи колхозуул ба колхознигуул 1947 оной финансова бүхы түлбэринүүдээр октябриин 1-дэ гүрэнтээе сүм тоосоһон байна. Иимэ ажалта хадаа агент нухэр Хандажаповай үнэн зүрхэнһөө хүдэлмэрилһэнэйнь аша үрэ болоно. Нухэр Хандажапов болбол финансова түлбэринүүдые, болзор соонь дүүргэхэ ябадалай удхашанарые колхознигуудта гүнзэгыгөөр ойлгуулжа үгэдэг байха юм. Тэрэшэлэн энэ нухэр хатаа «Шэнэ ажал» колхозой эрхим агитатор гэжэ тоологдоно.

Нухэр Хандажапов болбол агууехэ октябриин урда тээхи социалистическэ мурысөөндэ түрүүлэн оролсожо, абаһан уялгаяа нэрэлэй туротэйгөөр дүүргэжэ, саа шадаа улам бүри эрпэтэйгээр хүдэлмэрилхын хойноһоо шармайн оролдоно.

С. Бальжинимаев.

УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭЖЭ БАЙНА

Малажалай үндэр ехэ ашаг шэмэ туйлаһанай түлөө колхознигуудта Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгохо, тэрэтэрые СССР-эй орденуул болон медальнуудаар шагнаха тухай Верховно Советэй Президиумэй Указые Закаменай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд халуунаар угтаад, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые саг соонь, эрхимээр үнэргэхэ гэһэн уялга абаһан байна. Мүнөө энэ колхозойхид уялгаяа үнэн хэрэг дээрэ дүүргэжэ байха юм.

Эндэ 80 морриной байха 2 конюшня шэнээр баригдаһан, өбэртэ бодо малай, тугалай, хони ямаанай 3-3 байра заһабаригдаһан байна. Мүн малайнь бүхы байра байдалнуул наг шэбхэһээ сэбэрлэгдэһэн байха юм.

Үбһэ тэжээлынь фермэнүүдтэ тушаагдажа үгэгдэһэн ба тэрэниие гаргашалха түсэб зохеогдоһон байна.

Я. Таюрский.

Гүрэнтээе болзорһоо урид тоосое!

Манай республикын ажалшад агууехэ Октябрьска Социалистическэ революциин 30 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахын тулөө шанга тэмсэл хэжэ байна. ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй февральска Пленумэй түүхэтэ тогтоолоор зорилгожоһон колхозно таряашад республикыгаа хүдөө ажалые улам саашадань хүргөөн дэбжүүлхэ хэрэгтэ бүхы хаба шадалаа элсүүлэнхэй. Тиин, республикын колхознигуул, колхозницануул, МТС, совхозуудай худэлмэрилэгшэд болон хүдөө ажалай мэргэжэлтэд агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 30 жэлэй ойн үдэр хүртэр хүдөө ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө сүм дүүргэхэбди гэһэн уялга абажа, колхозно таряашадай вождь нухэр Сталинда бэшэг ганзагаһэн байна.

Агууехэ вождь Сталинда үгэһэн үгээ үнэн хэрэг дээрэ бэелүүлхын тулөө үдэр бүнигүй тэмсэһэн манай колхознигуул болон МТС, совхозуудай худэлмэрилэгшэд 1947 ондо хүдөө ажалай культурануудай үндэр баян үргаса абажа, гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид дүүргэжэ, байгша оной октябриин 11-дэ нухэр Сталинда рапорт үгөө һэн. Тиихэ зуураа, агууехэ Октябрьска революциин 30 жэлэй ой хүртэр түсэбөө гадуур 600.000 пүүд таряа гүрэндөө нэмэжэ тушааха уялга абаһан байна.

Республикын колхозуул октябриин 20 хүртэр түсэбөө гадуур 350 мянган пүүд таряа тушааһан ба бэлэдхэлэй пунктнуудта талха шэрэлгээ үргэлжэлүүлһэр байха юм. Селэнгын аймагай колхозуул түсэбөө гадуур—80 мянган пүүд, Бичурын—62 мянган пүүд, Зэдын—28 мянган пүүд, Байкало-Кударын, Иволгын колхозуул түс бүридөө 24 мянган пүүд таряа тушааһан байна.

Энэ жэлдэ гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид дүүргэжэ, багша Сталинда рапорт үгэһэн энэ ехэ амжалтаараа республикын колхозно таряашад омгорхоно. Зүгөөр, колхозник, колхозница, МТС, совхозуудай худэлмэрилэгшэ бүхэн туйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа амаржангүй, харин тэрэниие үшөө арбидхахын тулөө тэмсэхэ еһогойбди гэжэ һайса ойлгодог байна. Тиигэһээ республикын колхознигуул гүрэндэ мяха һу, үбһэ, хартаабха, овощь болон бусад продуктнуудые тушааха түсэбүүдээ таряан шэнги түргөнөөр тушаажа дүүргэхын тулөө тэмсэхэ еһотой.

Зэдын аймагай колхознигуул гүрэндэ мяха, һу, брынзэ, нооһо, үндэгэ тушааха түсэбүүдээ дүүргэһэн ба һаяар овощь болон хартаабха тушаалгые дүүргэхээ байна. Торгин аймагай колхозуул ба колхознигуул гүрэндэ мяха, брынзэ нооһо, үндэгэ, хартаабха овощь тушааха жэлэйнгээ түсэбые хүсэд дүүргээд, һаяар һу тушаалгаяа дүүргэхэнь. Закаменай аймаг гүрэндэ малажалай продуктнуудые тушааха бүхы түсэбөө амжалтатайгаар дүүргөө.

Тиихэдэ зарим аймагуул хүдөө ажалай болон малажалай продуктнуудай тушаалгые ехэхэнэр удааруулан, бүхы республикала гэдэргэнь татажа байха юм. Тарбагатайн аймаг гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө оройдоо 37 процент дүүргэһэн байна. Мүн эндэхи колхозуул нооһо, хартаабха, овощь тушаалгые тон хангалтагүйгөөр ябуулжа байна юм. Олонхи колхозуудайнгаа гүрэнтэйгее тоосолые хангалтагүйнэр ябуулжа байһан болобошье, Тарбагатайн аймагай бэлэдхэлэй органууд худэлмэридөө ямаршье хубилалта гаргангүй, һанаа амар һуужа байдаг. Бэлэдхэлэй органуудай түлөөлэгшэд колхозуудта гаража, тэдэнэрһээ шанга эрилтэ хэдэгүй байна. Тиимэдэ зарим колхозууд жэлэйнгээ түсэбые дүүргэжэ, урьдинэ бэзэбди гэд, бэлэдхэлэй пунктнуудта худөө ажалай продуктнуудые абаашажа тушаадагүй байха юм. Мухаршэбэрэй аймагта мяха, нооһо, үбһэ, хартаабха тушаалга хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Энэ аймагай хэдэн олон колхозуул аяар мүнөө хүртэр гүрэндэ уялгатаар тушааха зарим түлбэринүүдэйнгээ түсэбые хахадлашьеүй байһаар. Түнхэнэй, Кударын, Бичурын аймагуудай колхознигуул гүрэндэ мяха, һу тушааха түсэбүүдые илалгаяа хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байха юм.

Мүнөө үедэ аймагуудтахи бэлэдхэлэй органууд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд гүрэндэ мал ба худөө ажалай продуктнуудые тушааха түсэбөө мэнэ гэһэн дүүргэхын тулөө шанга хэмжээнүүдые абаха еһотой. Бэлэдхэлэй органуудай худэлмэрилэгшэд хадаа колхознигуул болон үмсын ажалтанһаа һу, мяха, тоһо болон бусад продуктнуудые, гүрэн тушаажа абахын зорилгоор, нютаг бүхэндэ өөһэдөө ошожо, тэдэнэй тушааһан зүйлнүүдые һуни үдэргүй абаха уялгатай.

Аймагуудай зооветхудэлмэрилэгшэд гүрэндэ тушааха тарган малые шэнэ абажа, колхоз бүхэнэй мяха тушааха бэлэдхэлээ дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангаха үүргэтэй байна. Гэбэшье, зарим аймагуудай зооветеринарна худэлмэрилэгшэд гүрэндэ тушааха малые шэлэн оложо таһалха уялгаяа мартан, тэрэ шухала хэрэгые һаатуулжа байха юм. Энээндэ Тарбагатайн ба Мухаршэбэрэй аймагуудай зооветхудэлмэрилэгшэд баримта боложо үгэнэ.

Агууехэ Октябрьска Социалистическэ республикын 30 жэлэй ойн үдэр ойртожол байна. Тэрээнтэй хамтаа, аймаг, колхоз колхозник, албахаагша ба худэлмэрилэгшэ бүхэн гүрэндэ уялгатаар тушааха түлбэринүүдэйнгээ түсэбые болзорһоо урид дүүргэжэ, алдарта ойдо эрхим бэлэг барихын тулөө шууд тэмсэхэ еһотой.

☆

А. ЗАВЬЯЛОВ, СССР-эй Бэлэдхэлэй Министерствын БМАССР-тэхи түлөө лэгшэ

☆ ☆

Партийно-комсомольско ажабайдал

Семинарнууд үнгэргэгдэбэ

Мяха-консервын комбинадай бүхы участогууд ба цехүүдтэ агитаторнуудай семинарнууд үнгэргэгдөө. Эпэ семинарнууд дээрэ ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүрим ба уласхоорондын байдал тухай. Үүн юһэн компартинуудай түлөөлөгшэдэй информационно зүблөөнэй гаргаһан декларацин тухай элидхэлнүүд хэгдэһэн байна.

—Би өөрынгөө участок дээрэ һүүлэй нэхэд һара соо 8 хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөөб, тиин худэлмэришэд ба гэрэй өсэн хэнернүүд хадаа уласхорондын һүүлэй асуудалнуудые һурадаг байна. Тиимэ туялаа агитучастогууд дээгүүр уласхоорондын байдал тухай дүршэлтэ лекторнуудэй лекциннуудые эмхидхээ һаа өхэ һайн байна,—гэжэ эрхим стахановка ба унинэй агитатор нүхэр Дмитриева семинар дээрэ мэдүүлбэ.

Удаань агитаторнууд өөһэдынгөө худэлмэринэ һайжаруулха тухай олон тоото дурадхалнуудые оруулһан ба агитаторнуудтэ шухала өлдэб литература, журнал ба газетэнүүдые хүсэд хүрэхээр гэхые, мүн агитаторнуудай семинар ба зүблөөнүүдые хойшодоо үнгэргэжэ байхые дурадхаһан байна.

Мүнөө, мяханай комбинадай цехүүд, участогууд дээгүүр обедэй забһарлалгада, мүн худэлмэрийн өхилхын урда тээ ба худэлмэрийн хойдо тээ газетэ уншалгасаг үргэлжэ ябуулагдадаг байна. Тиихэдэ агитаторнууд худэлмэрийн һүүлээр худэлмэришэдэй гэр бүлынхидтэ ошожо, мүн жэ һонин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Партийно-комсомольско, профсоюзна организацинуудай үүсхэлөөр һүүлэй үедө бүхы участогууд дээгүүр үйлэдбэрийн суглааануд үнгэргэглэнэ. Тэндэ бригадад, халаан бүхэнэй ажалай бүтөөсэ тухай, ямар бригадануд ба халаанууд һайнаар худэлмэрилжэ байһан тухай, цехүүд ба участогууд дээгүүр агитационно-оймгуулламжын худэлмэрийн ямараар ябуулагдажа байһан тухай хэлсэдэг байха юм.

Мүнөө үедэ, мяха-консервын комбинадай агитационно коллективүүд хадаа агитаторнуудай худэлмэринэ жэшээтэ һайнаар ябуулжа, бүхы һунгагшадта һунгуулиин дүримые һайнаар ойлгуулхын түлөө оролдожо байна.

Ж. Жамбуев.

Агитаторнууд участогуудтаа гараба

ВКП(б)-гэй Кяхтын айкомой бюро болбол партийна эхин организацинуудай агитаторнуудай кустовой семинар үнгэргэхэ гэжэ тогтоол таргаһан байгаа. Энэ шинжэбэрийн үндэһөөр, мүнөө хаа-хаамагүй семинар үнгэргэдөө. Мүн тэрэшэлэн Кяхта городой агитаторнуудай семинар боложо, ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримые болон РСФСР-эй ба Бурят-Монгол АССР-эй үндэһэн хуули—Конституцинуудые ажалшадта ойлгуулха тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ.

Агитаторнуудай кустовой семинар дээрэ партийн айкомой болон аймгуйсэдкомой хүтэлбэрилхы худэлмэрилэгшэд эдэ асуудалнуудаар элидхэлнүүдые хэлэһэн байна.

Мүнөө тус аймагай агитаторнууд өөһэдынгөө участогуудта гараад, агитационно-ойлгуулламжын худэлмэри ябуулжа байна.

Г. Бадмаев.

Партийна үдэшын һургуули

КЯХТА. Партийна үдэшын һургуули октябриин нэгэнһөө хэшэлэлэ эхилэв. Эндэ 30 хүн һурагсана. Дүүрэн бэлэдхэлтэй нүхэд һургагшадаар томилогдоһон байна. ВКП(б)-гэй түүхые нүхэр Тугутов заана.

А. Чуянов.

Мүрысөөндэ илаһан комсомолецууд

Гүрэндэ туршаагдаха тарьяа талха зөөбэриихэ талаар дэлгэрһэн республиканска социалистическэ мүрысөөндэ оролцоһон Тарбагатайн аймагай «Победитель» колхозой шофер, ВЛКСМ-эй гэшүүн Иванов гэгшэ 1200 центнер тарьяа зөөбэрилхэ байһан аад. 1640 центнер зөөбэрилжэ, социалистическэ мүрысөөндэ илаба.

Мүн Түнхэнэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой шофер нүхэр Одностовенцев, Яруунын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ артелиин шофер нүхэр Телехов гэгшэд эдэ мүрысөөнтэ илажа гарба.

Н. Хорушунова.

Ажахын кампанида хабаададаггүй сельсовет

ТОРЕЙ. Тус аймагай Желтуриин сельсовет (гүйсэдкомэйнь түрүүлэгшэ нүхэр Селецкий) мүнөө үедэ ябуулагдажа байһан ажахын ба политическэ кампанинуудта хабаададаггүй байна. Энэ сельсоведэй колхозууд гүрэндэ туршаагдаха малажалай продуктнуудые мүнөө хүртэр дүүргэгүй байха юм. Һу туршааха түсэб арай гэжэ 53 процент, мяха—71 процент дүүргэгдэһэн ба брынзэ орой туршаагдаагүй.

Тэрэшэлэн нютагай Советүүдэй һунгалтануудта бэлэдхэхэ худэлмэри ябуулагдаагүй.

Ц. Цыдыпов.

„Агитаторнуудай блокнодой" ээлжээтэ номер

Һайхан ВКП(б)-гэй Обкомой пропаганда ба агитацийн таһагай «Агитаторнуудай блокнодой» 17-дохи номер хэбэлһэн гараба. Энэ номерто элидхэлшэд ба агитаторнуудта туһаламжа болохо «Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци тухай» материалнууд тунхаглагдаба.

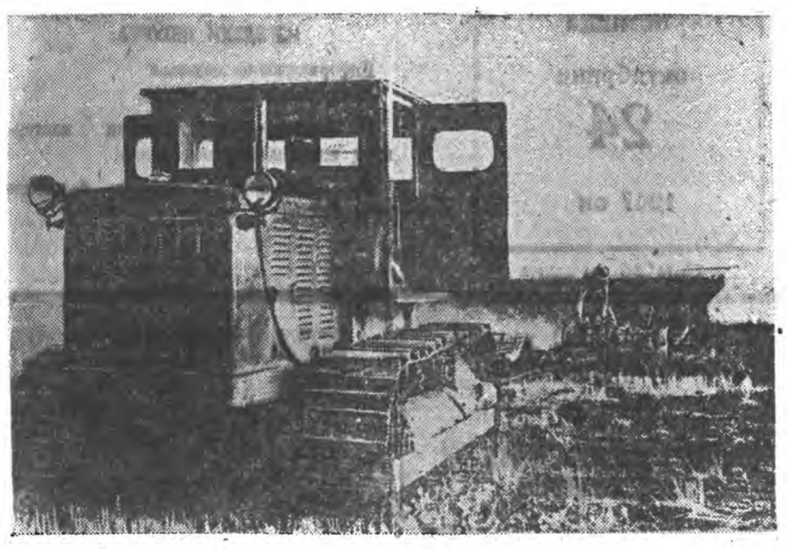

Ростовско область. «Сталинец—80» гэжэ шэнэ гаргагдаһан хүсэтэ тракторнууд 5—5 лемехтэй хоер плугүүдые даатаг, 27 сантиметр хүртэр гүнзэгыгөөр хахалдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Сталинец—80», «Гигант» гэжэ совхозой поли дээрэ намарай пар хахалжа ябана. (ТАСС-эй фотохроника).

УЛААН ТУГТА КОЛХОЗДО

Шарлажа байһан байса хадын хормойдо Улюкчихан гэжэ түргэн горхоной эрьедэ тэбхэр сагаан гэрэй яларан толорон һуулыень хараад, суглаа ябаһан Шалпаахан үбгэнһөө:

—Энэ хэнэй гэр бэ?,—гэжэ асуубаб.

—Манай артелиин правленийн контора даа,—гээд, Шалпаахан үбгэн саашань хөөрэнэ:

Миний наһан соо үзэгдөөгүй гое һайхан гэр баригдаба даа.. Шоно үбгэнэй хүтэлбэрилдэг барилгын бригада Агууехэ Октябрьска революциин 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ нилээдгүй олон гэр байрануудые түхэрөө. Хойто хадын хаягаар кузница, дарханай мастерской, 6-7 шэнэ гэрнүүдэй һуухые харыт!, Колхозной үлэр һуниигүй ургажа, баяжажа, һара жэл үнэрхэ бүри танихаар бэшэ боложо байна. 76 наһатай Ангалдай үбгэн хаанта засагай үедэ залуу наһаяа палаахагүй, харанхы балагаан соо үнэргэгэн юм. Мүнөө тэрэ үбгэн үндэр сагаан гэрэлтэй байшанда оронхой.

Нигэжэ хөөрэлдэһөөр колхозой правленийн гэртэ орожобди. Тэндэ ВКП(б)-гэй райкомой болон аймгуйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг үлгөөтэй байба.

—Энэ ямар амжалтын тэмдэг бэ?—гэжэ асуухада, правленийн түрүүлэгшэ Радна Саглаевич Бубеев нигэжэ харюусаба.

—Мүнөө жалдэ өнэ туг оло дахин манай колхозто барюулагдаа. Гэбэл: Хабарай тарилгада һайнаар бэлэдхэһөнэй ба тарилгын түсэбые үлүүлэн дүүргэһөнэй; үбһэ хуряалгые түргэнөөр ябуулһанай ба адуу мал үсхэбрилхэ жэлэйнгээ түсэбые үлүүлһэнэй; таряахуряалга ба тушаалгада түрүүлһэнэй түлөө,—гэжэ харюусана.

Колхозой правленийн болон партийна организацийн артелиингаа ажалые зүбөөр эмхидхэжэ шадаһан дээрэһөө, нимэ амжалтануд түйлагдаһан байна. Эндэхи колхознигууд ажаллаа тон харюусалгатайгаар хандалаг юм. Эхилһэн худэлмэреэ заатагүй эсэглэхэ. үгэһэн үгээ үцэн хэрэг дээрэ бэлүүлхэ гэһэн заншал колхознигуудай дунда таранхай юм. Тиимэһээ, энэ колхоз худөө ажахые кампаниннуудые хаба саг соонь түсэбөө үлүүлэн дүүргэдэг байха юм.

Колхоз болбол гүрэндэ талха, мяха, һу, хартаабха, капуста гэхэ мэтын едеэ хоолой зүйл ба бүсадые тушааха түсэбөө болзорһоо урид үлүүлэн дүүргэһэн байна. Энэ колхоз тарьяанажалай талаар аймаг соогоо түрүү эзэгдэ ябана. Ж шээлхэдэ, залуу комсомолец Сандажаб Чойроновой звено мүнөө жэлдэ 150 гектарай га бүриһөө —22, тэрэнэй тоодо 27 гектарай га бүриһөө—35 центнер тарьяа үргүүлһан байха юм. СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй мартын 29-эй Указай ёһоор манай Сандажаб социалистическэ Ажалай Герой бологшо аа гү? гэжэ өнэ колхозойхид хэлсэдэг болонхой.

Малажалһаа үндэр ехэ ашаг шэмэ туйлһанай түлөө колхознигуудта Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгохо, тэдэнэрые СССР-эй орденууд болон медальнуудаар шагнаха тухай СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указые өнэ колхозой һаалишад угаа баяртайгаар угтажа, ажалайнгаа темные үлам шангадахэ. Һу һааха жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 7 болтор дүүргэхэ, тиихэдэ 15 жэл соо 2000 хурьга тэнжэжэ, колхозто хөөнө бүрэгтэ табиһан суута хонишон Санжади Чомчиев хонидоо үнөө һайнаар алуулха, колхозоо улам баяжуулха гэһэн уялгануные абаһан байгаа. Мүнөө тус колхозой малшад түсэбөө галуур 50 эбэртэ бодо мал, 8 мори, 365 хонь үсхэбрилөөд, гахайн ба шубуунай фермэнүүдые шэнэлэр эмхидхэһэн, малай үбэлжэлгэдэ гүйсэд бэлэдхэһэн байха юм.

Энэ жэлдэ колхознигуудай ажалта үдэр бүхэндэ 6 килограмм тарьяа, 100 грамм мяхан, 20 грамм тоһон, 10 грамм ноохон, 1 килограмм хартаабха хүртэхэ байна. Зарим айлнууд 600 нүүр хүртэр тарьяа абаха юм—гэжэ колхозой счетовод Гарма Гомбоев упматайгаар хэлэнэ.

Октябрьска социалистическэ революциин үгэһэн үргэн харгыгаар, Ленин—Сталинай Агууехэ партийн туг доро һалбаран хүгжэжэ байһан Баргажанай аймагай Улаанай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Агууехэ Октябриин 30 жэлэй элларта ойе нимэ амжалтатайгаар угтахань.

С. Тараскин.

Бурят-Монголдо совет засаг тогтоохын түлөө тэмсэгшэд

Манай газетын уншагшад Агууехэ Октябриин 30 жэлэй ойн дүтэлхэ бүри Забайкальедахи революционно худэлөөнэй түүхэдэ анхаралаа улам ехээр хандуулна. Тэдэнэр хадаа энэ худэлөөе ударидагшадай ажал ябуулга ба ажабайдалтай танилсаха дуратай байһанаа мэдүүлнэ. Уншагшадай энэ хүсэлэнгые хангахын түлөө манай газетэ болбол Бурят-Монголдо Советүүдэй түлөө түрүүлэн тэмсэгшэд тухай тобшохон биографическэ справкануудые толилхо гэжэ шиидэ.

В. М. СЕРОВ

Василий Матвеевич Серовые мэдэхэ зон манай эндэ олон байна. Тэдэнэрэй зарьманиинь Серовтой нюурааараа уулзажа хөөрэлдэһэн ба нүгэдүүлынь—митинг болон суглааануд дээрэ тэрэнэй үгэ хэлэхые дуулаһан байха юм. Тэдэнэр бүгдэдөрөө революционер Серов тухай мартагдашагүйгөөр сэдьхэлдээ һанажа ябадаг.

Василий Матвеевич хадаа худэлмэришэнэй, солидадуучай, ба тарьяашадай депутадуудай Верхнеудинска Советэй түрүүлэгшээр худэлмэрилжэ байгаа. Нимэ революционно шэнэ засагай хүтэлбэрилэгшэ байһан хадаа ажалшан арадай дунда угаа ехэ алдар солотой ба ходоодоо дэмжэгдэдэг байгаа.

Верхнеудинска Советэй түрүүлэгшэ болохоһоо урда тээ Серов болбол профессионал-революционерэй хүндэ хүшэр замые баугаа ехэ бэрхэшэгтэ ажабайдалые гаргалан тарьяаһан байха юм. 1878 ондо Саратовска губернийн Хвалынск гэжэ городто түрэһэн юм гээд тэрэнэй биографиие шэнжэн үзэгшэд хэлэдэг. Бага балшар наһандаа үншэржэ, эдихэ хитэгэмсэ бэзрэз бэдержэ олохо баатай болоһон байгаа. Хэды ехэ хүшэр хүндэ байдалтайшье һаа, өөрынгөө өрдэм һургуулие үргэлжэлүүлэ гэжэ ходоодо ороллогоо һан.

Петербургын университедэй студент байхадаа 1902 онло худэлмэришэдэй худэлөөндэ хабаадалсаһан ба энэ үеһөө эхилжэ революционно подпольно худэлмэрие ябуулжа эхилһэн юм.

Нэгэ хэды болоод байхада Василий Матвеевич түрэһэн эхэ нютагтаа оншо. Тэндээ, Саратовска губернидэ большевиг үүдэй группые тогтоодог һэн. Өөһэдынгөө ажал-ябуулгаар арадай дунда эдлэгдэ болоһон хүнүүдэй нэгэн б йһан дээрэһээ гүрэнэй II думала һунгалтын болохоо думын гэшүүнэ һунгаһаан юм. Думын социал-демократическа фракцийн худэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсагша—В. М. Серов партийн V-дахи (Лондонско) съездэ элыгэгдэһэн байгаа.

1905 оной революцийн дилгэнэнэй һүүлдэ халнай правительство Серовые Перченскийн каторгада сулэһэн байна. Тэнэ байхадаа өөрынгөө юрэхы ордэмые дэшэлүүлхэ ба нүхэдөө һургаха тушаа нилээд ехэ ажал хэһэн юм.

Каторгынгаа болзорой дүүрэһэн хойно, 1912 онло нүхэр Серов Мысовскдо (мүнөө Бабушкин горот) ажаһуухаар ябуулагдаһан байна. Эндэ педагогическа худэлмэри хэжэ зуурааа дүтэ шадарай тарьяа шалгаа ба гүмэрзамай худэлмэришэдэй дунда нюусаар революционно ажал ябуулдаг һэн.

Түүхэтэ 1917 он дүтэлжэ байгаа. Василий Матвеевич Верхнеудинскада город нүүн ерэжэ, нютагай большевигүүдэй хүтэлбэрилэгшэ болоһон юм. Февральска революцийн илалтын эсэстэ хаанай правительствын унагаагдаһан тухай мэдээсэлэй хүрэжэ ерэн сасуу Василий Матвеевич хадаа худэлмэришэдэй, солидадуучай ба тарьяашадай депутадуудай Верхнеудинска Советые — Забайкальеда түрүүшын Советые тогтоохо хэрэгтэ гол үүргэ дүүргэһэн байна. Худэлмэришэдэй ба солидадуудай депутадууд түрүүшынгээ суглаан дээрэ нүхэр Серовые Советэйнгээ түрүүлэгшээр һунгаһан юм.

Верхнеудинска тус Совет хадаа нүхэр Серовой хүтэлбэри доро город соохоо ба дүтэ шадарай тосхон, деревни, болон һуурин гизаригуудаар нилээд ехэ худэлмэри ябуулһан байна. Дээтэ-Удын уезд ыг чальнигые, пиуса охранкын агентнуудые арестовалха, урядникуудые, стражникуудые зайлуулха мэтын хэмжээ-ябуулганууд тус Советэй томо томо хэмжээ-ябуулгануудай зарьманиинь байгаа.

Энэ үедэ Серов хадаа университеттэ суглаанай худэлмэрие һэргээхэ гэжэ али бүхы аргаараа оролдожо б йһан есернүүд, меньшевигүүд ба националистнуудтай хатра гамгүйгөөр тэмсэнэ.

Василий Матвеевичын эмхидхэхы шадабаринь, зоригой жүдхэсэнь, ажалшадай эрилгэнүүдтэ халуун анхаралаараа хандадагынь Советые тойруулан, нинтэ арадзонине нэгтаруулан жагсааха хэрэгтэ угаа ехээр нүлөөлөһөн ба советскэ засагые дэмжэхэ ябадалые үргэдхэһэн байна.

Шэнэ байдал бата бэхээр байгуулхын түлөө Серовой тон ехэ эмхидхэлэй худэлмэри таһалдашаһан юм. Интервентнүүдэй туһаламжаар засаг хуулие бүлэгэн абаһан сагаалгвардеецууд Забайкальеда шуһа адхаруулһан байгаа. 1918 оной сентябрь һарала бүзар бүлэй алууршадай гараар большевик В. М. Серов алагдаһан юм.

В. М. Серовой аша туһата ажал-ябуулгань Бурят-Монголой ажалшадта мэдэгдэжэ. Тэрэнэй нэрэнь угаа ехээр хүндэлэгдэг. Бүхы наһанайнь ажабайдал Эхэ оронтоо ба советскэ засагтаа үнэн шүтэнгэй байхын үльгэр жэшээ болгожо харуулна.

Полиграфическа түхеэрэлгэнүүд

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Гүрэнэй газетнэ хэблэл болбол республикын типографинуудта хэрэглэгдэжэ байгаа Эсэгэ ороной үйлэдбэрийн бүтээһэн полиграфическэ хэдэн түхеэрэлгэнүүдые абаба.

Октябрьска революциин 30 жэлэй ойн республикын типографи линотип (үзэг холбодог) хоер машина, тачалка (нохабтаһалха) хоер машина тодхохонь. Газетэ хэблэхэ хоердохи ротаци һаяар абтахаар хүлеэгдэжэ байна.

Һаяар хэблэлэй (печатна) машинануд абтажа Городок городой, Яруунын, Прибайкальска, Кударын, Байкало-Кударын аймагуудай типографинуудта тодхогдоһон табигдахань.

Энэ жэлдэ республикын типографинуд шэнэ түхеэрэлгэнүүдые абахын тулаа 500 мянга гаран түхэриг гаргашалгадаха байна.

Дүрбэдэхи квартанай эсэстэ литографическа түхеэрэлгэнүүд абтахаар хүлеэгдэнэ.

А. Прохоров.

Һунгуулиин кампаниин үедэ политическэ агитациие үргэнөөр ябуулха

Ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ хэхэ һунгалтануудта бэлэдхэл бүхы өрөн дотор үргэн далайсатайгаар дэлгэржэ байна. Мүнөө үнгэргэгдэхээ ойгаа нютагай Советүүдтэ һунгалтануудхаа Ленин-Сталинай агууехэ партиэр удридагдаһан советскэ арад зоной ажалыгаа ойрыг жэлнүүдэй туршада нэргэлэй бэдхоохо ба хүгжөөхын түлөө, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ шэнэ сталинска табиһжэлэй хоердохи жэлэй түсэбые саг болзорһоонь үридшалан бэелүүлхын түлөө гэшэ-сусашагүйгөөр тэмсэжэ байһан үедэ үнгэргэдэхэнь гэшэ. Фабрика ба заводуудта, колхозуудта ба совхозуудта туйлагдаһан ажаүйлэбэрийн шэнэ шэнэ амжалтануд тухай баясхаланта мэдээсэлнүүд удэр ерэхэ бүри олошорно. Дэйнай һүүлэй бэрхэшэлэлнүүдые дабан гаража. ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй Февральска Пленумэй түүхэтэ тогтоолые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлэн, манай колхозно тарьяашад өөһэдынгөө ажал худэлмэридэ тон ехэ амжалтануудые туйлаа.

Нютагай Советүүдтэ һунгалтануд хадаа советскэ демократийн хэды һайн байдые харуулха ба советскэ арад зоной большевистскэ партиэ тойрон бүри нягтаар жагсаха хэрэгтэ, советскэ гүрэнэй улам саашадаа бэхижэхэ хэрэгтэ туһалха байһаниинь элитэ. РСФСР-эй болон БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ, һунгаһан Һунгалтануд коммунистнуд ба партийна-табиһан хүнүүдэй сталинска блогой гайхамшагта илалтые харуулаа һэн. Энэ амжалтые туйлахэ хэрэгтэ партийна организацинуудай политическэ агитаци ба пропагандистска худэлмэринууд горьтойхон үүрэг эзэлһэн байха юм.

Гэбэшье, һунгалтада бэлэдхэлэй түүрүүшыг үедэ партийн зарим айкомууд, партийна организацинуудай бүхы хүсые шангадхангүйгөөр, ёһотой политическэ худэлмэрэн ябуулагүйгөөр, һунгалтые өөрөө бүтэхэдэ найдажархиһан байгаа.

☆

П. Петухов, ВКП(б)-гэй Обкомой пропаганда ба агитацийн таһагые даагшын орлогто

☆ ☆

Тиигээгүй һаань, манай амжалтануудай бүршиье ехэ байха байһаниинь мэдээжэ. Тиимэһээ, бидэнэр, ерэхэ һунгалтада бэлэдхэлэй бүри эхиндэ, энэ үшарые харадаа абаха ёһотойбди.

Нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануд өөрынгөө онсо илгаануудтай байха юм. Нютагай Советүүд болбол арад-ниитэдэ тон ойро байһан гүрэнэй засаг түрын органууд мүн тээшэ. Тиимэһээ, арад зон хадаа суглаанууд, элидхэлнүүд болон хөөрэлдэлнүүдэй үедэ нютагай Советүүдэй худэлмэрие ба Советэй зарим худэлмэрилэгшэдэй ажал-ябуулганууд шүүмжэлхэ байһаниинь элитэ. Теэд, партийна организацинуудэ энэ шүүмжэлэлһээ хажуу тээ байха бэшэ, харин өнөөнинь толгойлон удридажа, тэрэнинь Советэй хүгэлмэрие һайжаруулха ябадалда нэглүүлхэ ёһотой. Манай ороной үмэнэ мүнөө үедэ байһан айхабтар ехэ зөөрилгонуудые эршэмтэйгээр шидхэлэ хадаа нютагай Советүүдэй худэлмэрие улам һайжаруулха, тэрэнинь арад ниитэдэ бүри дүтэлүүлхэ эрилтэнүүдые табижа байһаниие мартаха хэрэгтэй.

Нимэһээ, манай гол үндэһэн зорилго юун болоһоо гэхэдэ, болохосо байгаа һунгалтануудта бүхы гражданинуудай эдэбхитэй хабаадалые туйлаха, нютагай Советүүдтэ эрхим түрүү, Ленин-Сталинай партиэ үнэн сэхэ хүнүүдые дэбжүүлхэ хэрэг болоно. Большевистскэ партийн хэрэгтэ үнэн сэхөөр бодото ажал дээрэ харуулһан хүнүүдые нютагай Советүүдтэ зорилгойгоор дэбжүүлхэ ёһотойбди. Тиин бидэнэр, олонниитэ-политическэ худэлмэрие эрхимөөр эмхидхэжэ шадаад, агитацийн бүхы формануудые дүүрэн хэрэглэгэд, советскэ гүрэнэй 30 жэлэй туршада туйлаһан ажахын ба культурна байгуулалтын амжалтануудые бодотоор харуулаад байбал энэ хэрэгые шиидхэжэ шадаха байнабди. Тэрэннөөгадна, партийна организацинууд болбол Бурят-Монгол АССР-эй ургалтые, аймаг, тосхон, нютаг ба город бүхэнэй амжалтануудые тодорхойлон харуулха зэргэтэй. Пропагандын таһагууд болон газетэнүүд аймагуудай, колхозуудай экономико ба культурын хүгжэлтын тоо баримтануудые эртэснээ бэлэдхэжэ, тэрэнинь агитаторнууд болон элидхэлшэдтэ туһаламжа болгохо уялгатай. Агитационно бүхы худэлмэринууд хадаа мүнөө үеын шиидхэлы зорилгонуудтай нягта холбоотой байха ёһотой. Нэгыень нүгэдэһөөнь таһалжа огто болохогүй. Тиин, манай амжалтануудые тодорхойлон хэлэхэ зуураа, дайнай хойто үеэхи табиһжэлэй туршада шиидлэгдэхэ зорилгонууд тухай эрхэбэшэ хэлэлсэхэ шухала.

Манай амжалтануудые шадамараар ба үнэн тодоор харуулжа шадабал Энэ ороной манай партийн, советскэ арадай түлөө үргэн ниитэ ажалшан арадай хуулита омгорхол бадаржа, политическэ ба ажалай шэнэ дэбжэлтэнууд бусалан гараха байнабшуу. Партийна организацинуудай ба агитколлективүүдэй зорилго болбол ажалшадай энэ дэбжэлтые ударидан, тэрэнинь нүхэр Сталинда бэшэһэн бэшэг соогоо ябаһан үилгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлха хэрэгтэнь зорюулха байна.

Социализм байгуулгын амжалтануудые ба Эсэгэ ороное хамгаалха агууехэ дайнда гайхамшагта илалта туйлаха ябадалые хангажа шадаһан социалистическэ байгуулалтын үлэмжэ байһые, дэлхэй дээрэ эхэл демократическэ советскэ демократийн буржуазна демократиһаа ямар онсо илгаатай байһые арад ниитэдэ тодоор ойлгуулха, хүнэй хүнүүдые дэлхэха, баяжуулай үгүйсгэлгүйгээр ябадалые түрүүлэг капиталистическэ системыг муу мэдэхэ үг үндэһэнь элиргүүлэн шүүмжэлхэ шухала. Капиталистическэ оронуудта бии байгаа хэдэн миллион худэлмэригүйшүүд туһай, СССР-тэ эсэргүү шэнэ дайн байлдаа үүсхэхые һэдэгшэд болохо США ба Английн империалистнуудтай туһай, тэдэнэй ямар аргаар сулөөтэ демократийн үгы хэхэ гэжэ оролдодог байһаниие бодото баримтануд дээрэ үнэлөөлэн, хэлэжэ үгэлгэ тон ехэ удхашанартай байха юм. Гадна, һаяхан үнэргэһэн хэдэн компартинуудай түлөөлөгшэдэ докларацитай зохилдуулан, уласхоорондын орнод байдалай асуудалнуудтай ажалшадые танилсуулха гээшэ мүн лэ ехэ удхашанартай.

Пютагай Советүүдтэ һунгаха һунгуулиин Дүримтэй бүхы ажалшадые танилсуулха хэрэг—партийна организацинуудай ябуулха гол зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Энэ талаар, илангаяа түрүүшынхээ һунгалтануудта хабаадахаяа байһан залуушуулда онсо анхаралаа хандуулха шухала. Политическэ агитацийн хажуу тээ нэгэшье худэлмэришэн, колхозник ба алба хаагша үлэхэ ёһогүй. Агитационно олонниитын худэлмэринууде ябуулхада, энээнэй урдахи һунгалтануудай үедэ үлэмжэ ашаг туһатай байһанаа харуулһан бүхы форманууд: заводуудай ба колхозуудай суглаанууд, митинтнүүд, һунгагшадай суглаанууд, уулзалгануд бүрин хэрэглэгдэхэ эрэгтэй.

Һунгалтануудта бэлэдхэлэй ябажа байһан үедэ агитационно худэлмэрийн далайса улам үргэдэхэнь мэдээжэ. Жэшээлэн хэлэхэдэ, үнгэрэгшэ һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ манай республика соо 12 мянга гаран агитаторнууд худэлмэрилһэн юм. Теэд, нютагай Советүүдэй һунгалтануд бүхы кампаниинуудта ороходоо бүри олон тоото агитаторнууде хэрэглэхэ байна.

Ушар нимэһээ агитаторнуудай идейно-политическэ мэдэрэл тухай ходоодоо анхарал табиха, тэрэнинь боложо байгаа событинуудтай саг үргэлжэ танилсуулха, практическа асуудалнуудаар инструктировалжа байха ябадал парторганизацинуудай үдэр бүрийн анхарал оролдолго болохо ёһотой.

Хүүгэгэй арад зон агитаторнуудта элдэб асуудалнуудаар хэлдэг. Илангаяа уласхоорондын асуудалнуудта онсо һойнрходог байха юм. Агитаторнууд болбол бүхы гараһан асуудалнуудта зүб харюунуудые үгэжэ шадаха байхань мэдээжэ. Тиимэһээ агитаторнууд хадаа бүхы асуудалнуудаар муу бэшэ мэдэрэлтэй хүнүүд байха ёһотой.

Эдэн дээрэһээ хараад үзэхэдэ, агитаторнуудта ямар ехэ эрилтэ табигдадаг байһаниинь мэдээжэ. Агитаторэй шалгаараар үнгэргэһэн хөөрэлдөөн ба тэрэнэй большевистскэ үгэнүүдэй арад ниитые эмхидхэхэ ба эдэбхижүүлхэ хэрэгтэ ямар ехэ ашаг туһа хүргэдэг байһыень мартаха ёһогүйбди. Тиимэһээ, партийн айкомууд, түрүүшын эзэлжэндэ пропагандын таһагууд, партийна эхин организацинуудагитколлективүүдые ударидаха талаар өөһэдынгөө хүтэлбэрине үндэһөөрынь һайжаруулха, тэдэнтэй саг үргэлжын худэлмэри эмхидхэхэ, партийн айкомуудай худэлмэрилэгшэдэй зүгһөө агитколлективүүдые нөлөли соо нэгэнһээ үсөөн бэшэ инструктировалха ябадалые хангаха, кустовой суглаануудые ба 3-4 удэрэй семинарнуудые үнгэргэлгые эмхидхэхэ байна.

Арад зоной дунда политическэ агитаци ябуулха хэрэг харюусалгатай ба ороо бэрхэ худэлмэри мүн. Тиимэ дээрэһээ партийн айкомууд ба горкомууд агитационно худэлмэрийн идейно-удхашанарые саг үргэлжэ шалгажа байха эрэгтэй. Үнгэрэгшэ һушалтануудай дүй дүршэлнүүдһээ хараад үзэхэдэ, хаана партийн горкомой, айкомой секретарьнууд, бюрогой членууд ба бүхы партийна эдэбхитэй һайнаар агитколлективүүдэй политическэ худэлмэрие ударидаг, тэдэнэй ажалябуулгые хинаг хүрадаг байгааб, тэндэ агитационно-пропагандистска худэлмэри эрхим дээдэ хэмжээндэ табигдаһан ба гэндэхи ажахыньье асуудалнууд амжалтатайгаар шиидхэгдэдэг байгаа юм.

Һунгагшадай дунда ябуулагдаха агитационно-олонниитын худэлмэрийн туламта—һунгуулиин участок мүн. Һунгуулиин участок дээрэхи агитационно худэлмэрийн шиидхэхы удхашанартай байдагыень үнгэрэгшэ һунгалтануд элитэ хлоуулаа һэн Тиимэһээ, партийна организацинуд мүнөөнөө эхилжэ, һунгагшадай ажаһуухан газарнуудаар, һунгуулиин участогуудаар агитационно худэлмэрие бодотоор эмхидхэхэ ёһотой. Агитпунктнуудай байха гэрнүүдые, тэдэнэй хэрэгсэлнүүдые, мүн газетэ, журнал, ном дэбтэр, плакадууд болон лозунгнуудые өртээнһээ бэлэдхэхэ шухала. Агитпунктнуудай дэргэдэ ойлгогдоогүй зүйлнүүдые тайлбарилажа үгэхэ газар бии болгогдохо, тэндэ консультацинуудые газетэ уншалга, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэхэ ёһотой. Гадна, агитпунктые даагшаар политическэ һайн мэдэрэлтэй ба хүндэлэй хүн гэмилогдоһон байха эрэгтэй. Юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа этигэмжэтэ нюурай ойрын туһалагша байхаһаа гадна, һунгуулиин участок дээрэ худэлмэриндэ табигдаһан ба гэндэхи ажахыньье асуудалнууд амжалтатайгаар шиидхэгдэдэг байгаа юм.

Һунгагшадай дунда ябуулагдаха агитационно-олонниитын худэлмэрийн туламта—һунгуулиин участок мүн. Һунгуулиин участок дээрэхи агитационно худэлмэрийн шиидхэхы удхашанартай байдагыень үнгэрэгшэ һунгалтануд элитэ хлоуулаа һэн Тиимэһээ, партийна организацинуд мүнөөнөө эхилжэ, һунгагшадай ажаһуухан газарнуудаар, һунгуулиин участогуудаар агитационно худэлмэрие бодотоор эмхидхэхэ ёһотой. Агитпунктнуудай байха гэрнүүдые, тэдэнэй хэрэгсэлнүүдые, мүн газетэ, журнал, ном дэбтэр, плакадууд болон лозунгнуудые өртээнһээ бэлэдхэхэ шухала. Агитпунктнуудай дэргэдэ ойлгогдоогүй зүйлнүүдые тайлбарилажа үгэхэ газар бии болгогдохо, тэндэ консультацинуудые үнгэргэгдэхэ ёһотой. Гадна, агитпунктые даагшаар политическэ һайн мэдэрэлтэй ба хүндэлэй хүн гэмилогдоһон байха эрэгтэй. Юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа этигэмжэтэ нюурай ойрын туһалагша байхаһаа гадна, һунгуулиин участок дээрэ худэлмэриндэ табигдаһан ба гэндэхи ажахыньье асуудалнууд амжалтатайгаар шиидхэгдэдэг байгаа юм.

Һунгалтануудай бэлэдхэлэй үедэ газетэ, радио тон ехэ ба харюусалгатай үүрэг өөлхэ байна. Эдэнэр хадаа һунгагшадай дунда ниитэ-политическэ худэлмэрие ябуулха хэрэгтэ партийна организацинуудта тон ехэ туһа үзүүлхэ, арад ниитын большевистскэ трибуна болохо ёһотой. Партийн айкомууд ба горкомууд редакцинуудайнгаа худэлмэрие һайжаруулха,- газетэнүүдэйнгээ шанарые эриг дээшэлүүлхэ ёһотой. Гадна, агитатор бүхэнэй газетэ абадаг болохые туйлаха шухала. Газетэ болбол партийн эгээл хурса зэбсэг мүн. Теэд энэ зэбсэг агитатор бүхэнэй тарта барюулагдаһан байха эрэгтэй.

Ниитэ-политическэ ба культурна-гэгээрэлэй худэлмэринүүдые дэлгэрүүлхэ ябадалда культурын байшангууд, клубууд, уншалгын байшангууд, библиотекэнүүд, улаан булангууд гэхэ мэтын культурна-гэгээрэлэй эмхи зургаануд ехэхэн туһаламжа үзүүлхэ байна. Тиимэһээ, эдэ эмхи зургаануудые эртээнһээ үбэлдэ бэлдхэхэ, госохо, өлдэб хэрэгсэлнүүдэр хангаха, кино картинануудые харуулгыг ба ураньһайханай самодеятельностийн ажал-ябуулгые үндэһөөрынь һайжаруулха, нютагай библиотекэнүүдые шэнэ-шэнэ, һонин номуудаар, журналнуудаар хангаха шухала. Эдэ хэмжээ-ябуулганууде шиидхэхы удхашанартай байдагыень үнгэрэгшэ һунгалтануд элитэ хлоуулаа һэн Тиимэһээ, партийна организацинуд мүнөөнөө эхилжэ, һунгагшадай

Шагдаржап Улзытуев ба тэрэнэй нүхэдүүд

...рын аймагай «Ким» колхозой ... Улзытуевэй звено 1947 ондо ...дно участогhаа га бүриин 160 ... ургаса хурьаха уялга абажа, ...союзна социалистическэ мурысөөндэ оролсоо. Багша Сталинда бэ... эльгэсэhэн юм.

...ин, энэ звеногойхид эршэтэй ...ар ажаллажа, рекордно участогhаа га бүриин 187 пуд эрхим шанартай шэнжээ хурьажа, Эхэ орондоо ...ин уялгажа хүндэтэйгээр дуурдаа.

...мэ ургаса түйлахын түлөө ...hэн дүй дуршол тухайгаа нүхэр ...туевэй звеногой гэшүүдэй хөөрөөнь манай газетын энэ ...ан дээрэ толилогдобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «КИМ» колхозой ...гаа ургасын звеногой гэшүүд (зүүн гарhаа) Д. Тогмитов, У. Быкова, звеновой Ш. Улзытуев, звеногой гэшүүд Ц. Тогмитова, М. Шагжиев.

И. Красавцевай ба А. Мантазвай фото монтаж.

...ізеэ хэрээhэлүүлжэ таряабди

...ногой гэшүүн М. Шагжиевай хөөрэhэнhөө)

...ай звено 1947 ондо рекордно участ... ...ирилгын га бүриhөө 160 пуд ...түйлаха уялга абаад, Бүхсоюзна ...истическэ мурысөөндэ оролсоо hэн. ...р абаhан уялгаа хэрэг дээрэ дүүрдэлэhэн үгэдөө хүсэд хүрэхэ эрэмтэй ...ирилго звеногой гэшүүн бүхэнэй ...бисдаhан байгаа.

...нэр, звеногой гэшүүд нүхэр Улзы... ...хүтэлбэри доро ябажа, үндэр ур...йлаха хэрэгтэ бүхы хабаяа элсүүлэйнабди. Тэрэнэй ашаар, манай звеноой полевой хүдэлмэрниие богони ...соо, эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, ...ургаса абаха бата бэхи үндэhэ ...табиа hэн.

...лгын эхилхэтэй хамта, намайе ...шэн болгоhон байгаа. Энэ харюуй ажалые даажа абахадаа эрхим ...туйлаха зорилго минии урда ...а hэн. Өөрынгөө участогай поли...рhые хэрэсэhэлүүлжэ хаяhан байнимэр тарилга хэхэдэ ургаса хэдэн ...дэшэлдэг байныень мүнөө өөhэдөө ...мэдэсэбди. Гэбэл, хүрэнгые хэрэ...жэ хаяhан нийтын участог дээрэ...й дунда зэргээр гектар бүриин ...үүд ургаса гараа. Гадна, узкорядна ...hэн рекордно участогhаамнай ...ин 187 пуд ургаса абтаба. Тинколхозой тарианажалай бригадын ...й дунда зэргээр га бүриин 11—12 ...р ургаса гарабаhан байха юм.

...р ургаса түйлажа, өөhэдынгөө ...ажалые хараад байхадаа, бидэнэр ...хурьалгада эмхитэйгээр орожо, тэрэ... саг соонь, эрхим шанартайгаар ...бди. Би ургаса хурьалгын үедэ ...тарыа хадахаhаа гадна, 500 бухал ...hүрилhэн байнаб. Мүн комбайнhаа ...н hолоомо шэрэжэ, hүрилөө hэм. ...ногойнгоо даалгаhан эдэ бүхы хүдэл...үүдые хөхэдэ саг үргэлжэ ажалай ...бүтээсэ, эрхим шанар түйладаг ...б. Манай звеногой гэшүүн бүхэн ...адыяр хүдэлмэриижэ, үндэр ургаhаад байхадаа өөhэдэнгөө амжалтаар омгорхоно.

МАНАЙ КОЛХОЗОЙ ОМГОРХОЛ

—Намайе үндэр ургасын звеноо хүтэлбэрилэгшөөр томилхыентэй гүйнаб,—гэжэ коммунист Шагдаржап Улзытуев, колхозой правлени ба партийна организацидаа хандаа hэн. Тинхэдэнь, бидэнэр нүхэр Улзытуевэй үүсхэлые халуунаар дэмжээд, тэрэндэ тусхай участок, мори унаа, зэр зэбсэг болоп звеногойнгоо гэшүүдые таhалжа үгэhэн байгаабди.

Тэрэ үдэрhөө хойшо нүхэр Улзытуев 1947 ондо үндэр ургаса туйлаха бата бэхи үндэhэ hүүри табижа эхилбэ. Звеногоороо даажа абаhан 25 гектар газарай талмайе агротехническэ заабаринуудые өөhөө элдүүрилжэ, тарилгые богони болзор соо эрхим шанартайгаар үгэhэлхэ, бүхы талмайн га бүриhөө 120 пуд, тинхэдэ рекордно участогhаа гектар бүриин 160 пуд шэнинсэ хурьаха уялга абаhан байгаа. ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй февральска Пленумэй түүхэтэ тогтоолдо харюу болгон иимэ уялга абаад байхадаа, звеногой бүхы гэшүүд хэлэhэн үгээ хэрэг дээрэ бэлдүүлхын түлөө үндэр hүнигүй хүдэлмэрилжэ эхилээ hэн.

Түс звеногой гэшүүд даажа абаhан участок дээрээ түрүү агротехникын заабаринуудые hайнаар бэлдүүлхэтээ хамта, үндэр ургаса хурьаха талаар өөhэдөө үнэтэ үүсхэн гаргаhан байха юм. Нүхэр Улзытуевэй өөрынь үүсхэлэр 8 дискэтэй морин сеялкын хойноhоо баhа нэгэ сеялкэ холбогдожо, тэдэнние трактораар шэрүүлэй. рекордно участок дээрэнь узкорядна тарилга хэгдэhэн байна. Тинхэдэнь тариха үрhэнэй нормо тусгаар дээшээ болоhон байгаа. Жишэлхэдэ, рекордно участогай гектар бүридэ 2,5 центнер шэлэгдэмэл үрhэн хаягдаhан байха юм.

Үндэр ургасын энэ звеногойхид хабаяй тарилые агротехническэ үндэр дээдэ хөмжэнэ, богони болзор соо үнөргэжэ, тарилгын хойноhоо харууhалха заабаринуудые хүсэд бэлдүүлhэн байна. Хабарай тарилгаа өгхилээд, мүнөө хурьалга хүргэр Улзытуевэй звеногой гэшүүд звеньевой гуримаар бүхы ажалаа эмхидхэнхэй.

Колхозой ажалые звеньевой гуримаар эбуулхада хүдэлмэрийн бүтээсэ дээшэлхэhээ гадна, тэрэнэй шанар тоо hайн байдагыень нүхэр Улзытуевэй звено тодоор харуулба. Хабарай тарилгые хаба болзор соонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ, тэрэнэй хойноhоо хүсэд hайнаар харууhалhанай, агротехникын заабаринуудые бэлдүүлhэнэй ашаар, нүхэр Улзытуевэй звено үндэр ургаса хурьаха уялгаа амжалтатайгаар дүүргээ. Гэбэл, даажа абаhан 25 гектарраа дунда зэргээр га бүриин 126 пуд, тэрэнэй тоодо 8,16 гектар рекордно участогhаа га бүриин 187 пуд эрхим шанартай шэнэнсэ хурьагаа.

Тинхэдэнь, өнө звеногой даажа абаhан газарhаа шоо үлүү hайн хурьhэтэй таряанажалай бригадын полиноо дунда зэргээр га бүриин 11-12 центнер ургаса хурьагдажа байна. Яахадаа иимэ хоер өндөо дүн харагданоб гэхэдэ, нүхэр Улзытуевэй звено имагтал газараа hайнаар элдүүрилжэ, нютагай үтэгжүүлгэнүүдые зүбөөр хэрэглэhэн, тарилгала саг соонь хэhэн, торэной хойноhоо харууhалhан байха юм. Тинхэдэ таряанажалай бригадын юрэнхы участогууд дээрэ агротехническэ шухала хөмжөө-эбуулганууд хүсэд бэлдүүлэгдэгүй байшоо.

Энэ нютагта үзэгдөө дуулдаагүй үндэр ургаса туйлаад байхадаа, гансал Улзытуевэй звеногой гэшүүд өөhэдынгөө ажалаар омгорхоно бэшэ, харин бүхы колхознигууд тэдэнэй амжалтануудые хаража баясана. Улзытуевэй звено хурьалгада эрхим бэлэдхэл хэжэ, тэрэнние саг соонь эхилээ hэн. Нүхэр Улзытуев комбайн машиные өөрынгөө hайн дураар шудалжа, тэрэнние жолоодон хурьалгада гараhан байна. Комбайные түрүүшынхээ жолоодожо, өөрынгөө участогые hайн шанартайгаар, саг соонь хурьажа дүүргээд, нүхэр Улзытуев таряанажалай бригадын ороohого культурануудые хурьажа эхилhэн байха юм. Зарим үдэрнүүдтэ нүхэр Улзытуев үйлэдбэриннгөө бүтээсые 14 та хүргэжэ 900 пуд хүртэр таряа гаргана.

Улзытуевэй звеногой үндэр ургаса хурьаhанай ашаар, манай колхоз өрэхэ жэлэй тарилгада бардам хүрэхэ эрхим шанартай үрhэ хаяха байна.

Е. ЦЫБИКОВ,
колхозой правлениин түрүүлэгша.

Бултанаймнай оролдолгын аша

(Звеногой гэшүүн Ц. Тогмитовагай хөөрэhэнhөө)

Колхозно таряашад үхай партиг, правительство болон агууехэ Сталинай үдэр бүриин оролдолгын аша үреөр, бидэнэр артельнэ ажахыгаа улам хүгжүүлэн, өөhэдөө шанга шадалтай байдалда орожо байнабди. Тинхэ тумаа бидэнэр ажал хүдэлмэридөө үнэн сэхээр хандажа, үндэр бүтээсэ, эрхим шанар түйлахые хүсэнэ гээшэбди.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй түүхэтэ тогтоолло харюу болгон манай «КИМ» колхозойхид энэ жилдэ заатагүй элбэг ехэ таряа талха хурьаха гэжэ шиндээд, үндэр ургасын звено эмхидхоз hэн. Тиин, энэ звеногой гэшүүдэй нэгэнийнь болгожо намайе томилhон байгаа. Үндэр ургасын звеногой гэшүүн боложо ороод байхадаа, колхозой правлени ба партийна организацийн найдабарние харюулхын түлөө бүхы хүсөөрөө төмсэжэ эхилээ hэм.

Хабарай тарилгын үедэ би наг шэбхэ зөөжэ поли дээрэ тараахаhаа гадна, газар хахалан элдүүрилhэн байнаб. Миниий хөhэн хүдэлмэрние звеньевод нүхэр Шагдаржап Улзытуев өөрөө сэхэ тушаажа абадаг hэн. Тинхэдэнь хэhэн хүдэлмэримни нэгэнтэшые гологдодоггүй, харин холо hайн шанартай байдаг болэй.

Ургаса хурьалгын үедэ таряа гараар хадаха, hүрилхэ, hолоомо зөөхэ мэтыв хүдэлмэри хэхэдэ баhал тарилгада ябадаг шэнгээр ажалдаа хандадаг байгааб. Манай звено бүхы тарилгаа хурьажа үни хада дүүргээ.

Үнэр ургаса туйлахын тулада манай звеное даагша нүхэр Улзытуев хүн бүхэнние амяар амярайнь хүдэлмэрилүүлжэ, тэдэнэрэй хөhэн ажалые холо өөрөө шалгаh, тушаажа абадаг юм. Тинхэдээ али нэгэн хүдэлмэрийн муу шанартайгаар дүүргэгдэhэн байгаа hаань, тэрэнние даруй зайлуулдаг байна. Энэ хадаа үйлэдбэрийн бүтээсэ болон шанарые дээшэлүүлхөhэ гадна, хүн бүхэнэй мори унаа болон зэр зэмсэгтэй эзэн ehоор хандаха ябадал хангадаг байха юм.

ТАСС-эй мэдээсэл

СССР ба Бразилиин хоорондохи дипломатическа холбоонуудай болюулагдаха болоhон асуудал тушаа

Энэ оной октябриин 20-до СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство энэ үдэрhөө өхилээд, Бразилиин ба СССР-эй хоорондо дипломатическа холбоонууд таhарха болобо гэhэн мэдүүлгэтэй нотые Москвадахи Бразилиин элшэн сайдhаа абаба.

Бразильска правительствын энэ ябадалые үндэhэлхые hөдөжэ бразильска зарим нэгэн ажал-ябуулагшадые муушалhан статьянууд советскэ прессидэ толилогдобо гэhэн гол шалтагаан тэрэ ното соо заагдаhан байна. Тусхайлан хэлэбэл, Нью-Йоркдохи Ассамблей дээрэ бразильска делегат Арапья гэгшын ябадал тушаа советскэ хөблөлдэ hаяшаг гараhан шүүмжэлэл ба мүн, хэнэйшье мэдэхэдэ фашистска Германиин урда хөhөн аша габьяагай түлөө Гитлерhээ орден абаhан бразильска президент Дутра гэгшын урдынайнь ажал ябуулгануудые советскэ нэгэн газетын зүгhөө шүүмжэлhэндэнь дурагүйдэхэhэнээ харуулhан байна юм. Мүн бразильска посольствын нотопуудай нэгэн хадаа hэнгэргүй будуулиг шапартай байhан ба СССР-тэ дайсан харша хандалгатай байhан дээрэhээнь СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын зүгhөө харюугүйгөөр тэрээндэ бусаагдаhан байна гэжэ дурагүйлхэhэнээ баhа харуулна. Мүн СССР-тэй холбоогоо таhалhанай шалтагаанай нэгэн болгоожо бразильска ното хадаа Москвадахи бразильска элшэн сайд ба тэрээнэй гүhалагшад тухай ямар нэгэн хизаарлалганууд хэгдэдэг байгаа гэhэн ямаршье үндэhэ барилгагүй зүйлнүүдые эшэ татаhан байна юм.

Бразильска ното дотор заагдаhан зүйлнүүд тушаа ТАСС халаа иигэжэ мэдүүлхэ этигэмжэтэй байна

Бразилиин правительство болбол хаанта правительствотай дипломатическа холбоотой ба мүн инаг хаши холбоотой байhан юм. 1917 оной Агууехэ Октябрьска Социалистическэ Революциин үедэ Бразилиин правительство болбол Советскэ Союзтай холбоогоо таhаяха тухай өөрынгөө шиндхэбэриин бодото шалтагаануудые айнай ehоор нюун даллаhан байха юм. Түс холбоое таhалжа байхадаа тэдэнэр болбол Советскэ Союзтай нормальна холбоо байгуулhан ябадалые ехэл баяртайгаар угтаhан өөрынгөө арадай hанал хүсэлнүүдые зааханшье тоогоогүй, харин Бразилидахи фашистска хүсэнүүдэй зэбсэг ба өөрынгөө харилин эзэнэй хүсэлые дуу шуугүйгөөр дүүргэгшэ мүн болоhон байна.

Бразильска правительствын энэ ябадал дээрэhээ харахада, СССР-тэй хани холбоо байгуулха хүсэлтэйбди гэhэн тэдэнэй урдын мэдүүлгэнүүд хэрэгэрэ хуурмаг байhан ба үнэн хэрэг дээрээ бразильска арадай hанал хүсэлнүүдые газаашалаад, хари гүрэнэй хүсэл зорилгонуудые доорo унангяар бэлдүүлхэ тээшэ хэрэгэрэ бэлэн байhаниинь эли тодо харагдаба.

Советскэ Союз болбол Бразилитай дипломатическа холбоо таhалhан дээрэhээ ямаршье эд зөөрнин гарза гайда орохогүй байна, ушарынь СССР болбол Бразилитай худалдаа наймаанай холбоогүйгөөр байжа хялбар хүнгэнөөр шадана. Харин Бразили хадаа өөрөө экономическа талаараа империалистическэ державануудай өрхэ мэдэлдэ уламехээр орохо байна. Мүн моральна талаараа бразильска правительство ганса өөрөөл хохидохо юм, юуб гэбэл, холбоогоо таhалhан энэ ябадал хадаа түс правительствын бразильска арадhаа таhаранги байhан ба Бразилиин демократическа хүсэнүүдтэ өсэргүү харша байhаниие баhа дахин гэршэлнэ.

Советскэ Союзтай холбоогоо таhалха тухай Бразилиин шиндхэбэри болбол Бразилидахи ба бусад оронуудахи фашистска этэгээдүүдтэ туhа хүргэhэн ябадал мүн. Харин бүхы оронуудай демократическа кругууд дотор бразильска правительствын энэ ябадал хадаа тон түрүүндэ өөрынгөө бразильска нацийн ашаг туhада эсэргүү зөрюулагдаhан, реакционно ба антидемократическа ябадал гэжэ бүгдэнитэ дээрэ буруушаaха байhаниинь тон лабтай.

ҮНДЭР УРГАСА ИИГЭЖЭ ТУЙЛААБДИ

(Звеное даагша Шагдаржап Улзытуевэй хөөрэhэнhөө)

...ай hүүлэй үедэ хүдөө ажахые ...эн дэбжүүлхэ хөмжөөнүүд тухайн ...гэй Центральна Комитедэй февральска Пленумэй түүхэтэ тогтоолтой ...саад байхадаа манай «КИМ» колхозыншүүд энэ жилдэ ябаа-хэзбэшье үндэр ургаса хурьаха зорилго табиа ...Тингээд байхада манай колхоздо ...р ургасын звено эмхидхэгдэбэ. Энэ ...намайе түз звеногой звеньевод болгомилыт,—гэжэ минии гүйхадам ...ой правлени ба партийна организацидаа хандаа hэн. Иимэ харюуй ...тай юумые бэедээ даажа абаад байна, ...заатагүй үндэр ургаса туйлаха ...го табиа бэлэйб. Бүхы звеногоороо ...ноо участогhаа га бүриин 160 пуд ...хурьаха уялга абажа, Бүхсоюзна ...листическэ мурысөөндэ оролсоод байна, хэлэhэн үгээ хэрэг дээрэ бэелүүлэн түлада түрүү агротехникые ...мэдэхэ хэрэгтэй болоhон байгаа. ...агротехникын заабаринуудтай хэдэ... юм уншаад байхадаа, газарай ...ландэ шиниг нойто элбэгээр бариха. ...ние hайнаар элдүүрилхэ, нютагай ...үүлгэнүүдые зүбөөр хэрэглэхэ эдэ ...хадаа ургасые дээшэлүүлхэ шухала ...ин гэжэ мэдээд, иимэ хүдэлмэриниүүд ...гөөрөө hэмди гэбэл:

1. ШИИГ НОЙТО БАРИХА, ГАЗАР ЭЛДҮҮРИЛХЭ ТАЛААР

...ай даажа абаhан участок дээрэ ...hөө урда тээ хоер удаа тарилга ...ан байгаа. Тиин, бидэнэр эртын ...рилгэ хэхэдээ апрелиин 8-hаа эхилжэ ...ирин плугаар 12—14 сантиметр ...ыгөөр **хүндэлэн** хахалаа hэмди. Энэ ...гаа хадаа нагэдэхеэр—хурьhөндэ ...нойто бариhан, хоердохеор—хурьhые ...hэн байха юм. Энээнэй удаа тээнь трактораар 20—25—30 сантиметр гүнзэгыгөөр **hөелжүүлжэ** хахалhан байнабди. Тинхэдээ газарай **хурьhые харана**, плугаа табидаг hэмди.

Эртын хахалалгын hүүлээр хатуу хурьhэтэй 8 гектар дээрэ дисковани ба культивацп хэгдэhэн байгаа.

2. НЮТАГАЙ ҮТЭГЖҮҮЛГЭНҮҮДЫЕ ИИМЭЭР ХЭРЭГЛЭЭБДИ

Наг шэбхые зүбөөр хэрэглэхэдэ ургаса хэдэн дахин дээшэлдэг байна. Энээнние hайса ойлгоод байхадаа, манай звено газарай хурьhые наг шэбхээр үтэгжүүлхын түлөө шухала анхаралтабиhан байха юм. Бидэнэр тарилга хэхэ хүртэр богонихон сагай үлөөд байхада наг шэбхэ бэлэдхэжэ эхилээ hэмди.

100 тонно шэнэ шэбхэ бэлэдхэжэ обоолоод, тэрээн соо известко ба шулуу хэжэ галдаад хэрэглэhэн байнабди. Гадна метр зузаан болтороо 7—8 жэл соо үжэжэ хэбтэhэн, хуушан хониной **шэбхын дээдэ захын хальhые 20 сантиметрээр хуулажа ханад**, бэшыень хэрэглээбди. Иимэ наг шэбхэ гектар бүридэ 30 тонно хэмжээтэйгээр хэрэглэгдэhэн байна. Наг шэбхые газар дээрэ тарааhанhаа хойшо **2 часhаа үни** боложо ябабашье болохогүй. Юундэб гэхэдэ, газарай хурьhэндэ үгэхэ тэжээлынь бага болошодог юм.

Тиимэдэ манай звеногой зарьманиинь шэбхэ зөөжэ, тараажа байхадань, зарьманиинь газараа хахалжа байдаг hэн.

Наг шэбхэ тараалга болон хахалалга 7 үдэрэй турша соо гэхэ гү, али апрелиин 18-hаа 25 хүртэр дүүргэгдэhэн байна.

3. УЗКОРЯДНА ТАРИЛГА ХЭЭБДИ

8 гектар рекордно участок дээрэ узкорядна тарилга хэбди. Узкорядна тарилга хэхэ тусгаар сеялкэгүй дээрэhээ өөhэдынгөө үүсхэлэр **8 дискатэй морин сеялкын хойноhоо баhа нэгэ нимэ сеялкэ холбожо**, тэрэнние трактораар шэрүүлэй, үрhөөе хаяа hэмди. Яровизированнэ-шэлэмэл үрhэн хаягдаhан байна. Бэшэ участогууд дээрэ үрhөсэ хэрэгэлэлүүлжэ хаяа hэмди. Рекордно участок дээрэ га бүридэ 2.5 центнер үрhэн хаягдаа.

Тарилгамнай Майн 19-hөө 26 болтор дүүргэгдэhэн байна.

4. ТАРИЛГЫН ХОЙНОhОО ХАРУУhАЛГА

Ургасын хойноhор зүбөөр харууhалха ябадал түрүү агротехникын шухала әрилгэнүүдэй нэгэнийнь мүн. Тиимэдэ бидэнэр тарилгаа дүүргэhэн дары, тэрэнэй хойноhоо харууhалха бүхы хэмжээнүудые бэелүүлжэ эхилээ hэмди. Тарилгын буртаг үбhэ түүжэ хаяха, ургасада нэмэлтэ тэжээл үгэхэ өдэ бүхы хүдэлмэриниүүд hайн шанартайгаар үнгэргэгдэhэн байна. **Июниин hүүл багта хура бороной ороод байхада хониной хуурай шэбхэ hагшаад**, тэрэнние ургасада түрүүшын нэмэлтэ тэжээл болгожо үгэhэн байнабди. Тинхэдээ таряанай гарасые hайса шалгажа хараад, жэжэхэн hолоомотой аад, шарабтар үнгэтэй ургасада тиимэ шэбхээр нэмэлтэ тэжээл үгөө hэмди.

Тэрэшэлэн тарилгын буртаг үбhэн ходо сэбэрлэгдэжэ, хаягдадаг байгаа.

5. ИИМЭ УРГАСА АБААБДИ

Ургаса хурьалгын эхилхэhээ бүри урид манай звено бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэриниүүдые дүүргэhэн байгаа. Зарим таряагаа өөрөө комбайнаар хурьагааб. Бэшыень звеногой гэшүүд гараар хадажа абаа.

Хурьалгын дүүрээд байхада манай звеногой даажа абаhан 25 гектарhаа дунда зэргээр га бүриин 126 пуд, тэрэнэй тоодо 8.16 гектар рекордно участогhаа га бүриин 187 пуд эрхим шанартай ургаса гараба. Энэ таряан бултадаа хурьhигын фонд болохо юм.

Бидэнэрэй иимэ ургаса түйлажа, абаhан уялгаа дүүргэхэ хэрэгтэ колхозой правлени, партийна организаци, тусхайлбал нүхэр Е. Пыбиков, П. Аюров гэгшэд үдэр бүриин туhаламжа үзүүлhэн байна. Эдэнэр манай звеногой саг үргэлжын гэшүүдтэй байха, ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ ябадалда ехэхэн оролдолго гаргадаг юм.

Пютагай үтэгжүүлгэ зөөхэ мори унаа, зэр зэмсэг, тэргэ хоорно, яровизаци хэхэ гэрhээ өхилээд, наг шэбхэ халааха хэрэгсэлнүүд мэтые саг соонь бэлэдхүүлжэ үгэдэг hэн.

6. АЖАЛАЙ ЭМХИДХЭЛ ТУХАЙ

Ажалаа имагтал звеньевой гуримаар эмхидхэжэ, хүн бүхэндэ тусхай даалгабариниүүдые үгөөд, амяар амярайнь хүдэлмэрилүүлhэнэй ашаар, үндэр ургаса туйлагдаа. Хабарай тарилгын, мүн тэрэнэй хойноhоо харууhалха, ургаса хурьаха үедэ звеногой гэшүүн бүхэн тусхай даалгабари абажа, амяар амярааа хүдэлмэриллөөд, булталаа үндэр бүтээсэ ба эрхим шанар түйлаhан байха юм. Звено соо дэлгэрhэн социалистическэ мурысөөнэй дүн саг үргэлжэ гаргагдадаг байна. Тэрэ мурысөөндэ звеногой гэшүүд М. Шагжиев, Ц. Тогмитова, М. Захаров гэгшэд ходо түрүүлжэ ябадаг юм.

Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй хоердохи жэлдэ иимэ ургаса абажа, арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинда үгэhэн тангаригаа үнэн хэрэг дээрэ дүүргээд байхадаа саашадаа улам hайнаар ажаллажа, колхозоо бүри баяжуулхын, өөhэдынгөө шанга шадалтай болгохын түлөө миниий звеногой гэшүүд шэнэ хүсэтэйгөөр тэмсэжэ оробо. Звеногой гэшүүн бүхэн агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 30-дахи жэлэй алдаста эрхэ үшөө ехэ амжалтануудаар угтахын тулада колхозойнгоо тарианхурьалга, сохилго дээрэ унаhан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна.

Энэ звено тухай материалнуудые нүүдэд О. Гомбоева И. Красавцев хоер эмхидхэбэ.

Бултанаймнай оролдолгын аша

(Звеногой гэшүүн Ц. Тогмитовагай хөөрэhэнhөө)

Колхозно таряашад үхай партиг, правительство болон агууехэ Сталинай үдэр бүриин оролдолгын аша үреөр, бидэнэр артельнэ ажахыгаа улам хүгжүүлэн, өөhэдөө шанга шадалтай байдалда орожо байнабди. Тинхэ тумаа бидэнэр ажал хүдэлмэридөө үнэн сэхээр хандажа, үндэр бүтээсэ, эрхим шанар түйлахые хүсэнэ гээшэбди.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй түүхэтэ тогтоолло харюу болгон манай «КИМ» колхозойхид энэ жилдэ заатагүй элбэг ехэ таряа талха хурьаха гэжэ шиндээд, үндэр ургасын звено эмхидхоз hэн. Тиин, энэ звеногой гэшүүдэй нэгэнийнь болгожо намайе томилhон байгаа. Үндэр ургасын звеногой гэшүүн боложо ороод байхадаа, колхозой правлени ба партийна организацийн найдабарние харюулхын түлөө бүхы хүсөөрөө төмсэжэ эхилээ hэм.

Хабарай тарилгын үедэ би наг шэбхэ зөөжэ поли дээрэ тараахаhаа гадна, газар хахалан элдүүрилhэн байнаб. Миниий хөhэн хүдэлмэрние звеньевод нүхэр Шагдаржап Улзытуев өөрөө сэхэ тушаажа абадаг hэн. Тинхэдэнь хэhэн хүдэлмэримни нэгэнтэшье гологдодоггүй, харин холо hайн шанартай байдаг болэй.

Ургаса хурьалгын үедэ таряа гараар хадаха, hүрилхэ, hолоомо зөөхэ мэтыв хүдэлмэри хэхэдэ баhал тарилгада ябадаг шэнгээр ажалдаа хандадаг байгааб. Манай звено бүхы тарилгаа хурьажа үни хада дүүргээ.

Үнэр ургаса туйлахын тулада манай звеное даагша нүхэр Улзытуев хүн бүхэнние амяар амярайнь хүдэлмэрилүүлжэ, тэдэнэрэй хөhэн ажалые холо өөрөө шалгаh, тушаажа абадаг юм. Тинхэдээ али нэгэн хүдэлмэрийн муу шанартайгаар дүүргэгдэhэн байгаа hаань, тэрэнние даруй зайлуулдаг байна. Энэ хадаа үйлэдбэриин бүтээсэ болон шанарые дээшэлүүлхөhэн гадна, хүн бүхэнэй мори унаа болон зэр зэмсэгтэй эзэн ehоор хандаха ябадал хангадаг байха юм.

Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй хоердохи жэлдэ иимэ ургаса абажа, арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинда үгэhэн тангаригаа үнэн хэрэг дээрэ дүүргээд байхадаа саашадаа улам hайнаар ажаллажа, колхозоо бүри баяжуулхын, өөhэдынгөө шанга шадалтай болгохын түлөө миниий звеногой гэшүүд шэнэ хүсэтэйгөөр тэмсэжэ оробо. Звеногой гэшүүн бүхэн агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 30-дахи жэлэй алдаста эрхэ үшөө ехэ амжалтануудаар угтахын тулада колхозойнгоо тарианхурьалга, сохилго дээрэ унаhан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна.

Бразильска ното дотор заагдаhан зүйлнүүд тушаа ТАСС халаа иигэжэ мэдүүлхэ этигэмжэтэй байна

Бразилиин правительство болбол хаанта правительствотай дипломатическа холбоотой ба мүн инаг хаши холбоотой байhан юм. 1917 оной Агууехэ Октябрьска Социалистическэ Революциин үедэ Бразилиин правительство болбол Советскэ Союзтай холбоогоо таhалhан ба советскэ арадай хүсэл зоригые эбдэн хухалжа, манай орондо помещигуудэй ба капиталистнуудай засагые гэдэрлэнь бусаaха гэжэ ороолдоhон хари гүрэнэй интервентнуудтэй нэгдээд, манай бороной дайсадай лагерьта ороhон байха юм. 27 жэлhөө үлүү турша соо бразильска правительство болбол СССР тушаа дайсан харша позиции эзэлжэ байгаа. Тэрэ байтагай, гитлеровскэ Германиин Советскэ Союзда дэбтолон ороод байхадань, бразильска правительство болбол фашистска Германи тушаа хани холбооной политикые баримталан, манай орон тушаа дайсан харша позициие эзэлhэн зандаа байhан юм. Имагтал 1945 оной апрель hарада, Германиин бэеэ тушааха дээрээ хүрөөд байхадань, Советскэ Союзтай нормальна харилсаа холбоое байгуулха тушаа бразильска арадай hанал хүсэлнүүдые саашадаа газаашалжа шадахаа болиhон Бразилиин правительствын дурадхалаар Бразили ба СССР хоерой хоорондо дипломатическа холбоонууд тогтоогдоhон байгаа.

Советскэ Союзтай холбоогоо таhалhанай шалтагаан болгоожо советскэ хэблэл дотор бразильска ажал-ябуулагшадые шүүмжэлhэн ямар нэгэн статьянуудые баримталха гэhэн бразильска правительствын hэдэлhэнүүд хадаа ямаршье үндэhэгүй байха юм, улаарынь, иимэ статьянуудай түлөө советскэ правительство харюусаха бэшэ, харин хэблэл өөрөө харюусаха ehотой байна.

Бразильска правительствын энэ гомодол бүришье үндэhэгүй байhаниинь юун дээрэhээ харагданаб гэбэл, Бразилида өөрынгөө правительствын политикые дэмжэжэ байдаг олон тоото хахад-фашистска газетэнүүд болбол уншагшадаа сэб сэхээр мэхэлхэ ба ухаевень төөрюулхын түлөө СССР ба советскэ ажал ябуулга тухай дайсан харша ба хардалгата статьянуудые удэрхаhан, малгай, гутал, трикотажна гадар ба дотор хубсаhан, галантерейна, парфюмернэ, косметика, ювелирнэ эдэл, час, амhарта, хүгжэмэй товар, радио, фото, спортивна хэрэгсэл, хүүгэдэй наадан, канцелярай, hүргуулиин бэшэгэй хэрэгсэлнүud худалдагдана.

hАЙНДЭРЭЙ УРДА ТЭЭХИ ХУДАЛДААН

«Особунивермагай» худалдаанай hалбаринуудта: Улан-Удын центральна ба Гүрэнэй заводой магазинуудта болон город соохи павильонуудта шэнэ абтаhан эд бараанууд hайндэрэй урда тээхи худалдаанда гаргагдахаар табигдаба.

Эдэ табигдаhан товарнууд соо: хлопчатобумажна, ноohон, торгон бүдүүд, бэлэн хубсаhан, малгай, гутал, трикотажна гадар ба дотор хубсаhан, галантерейна, парфюмернэ, косметика, ювелирнэ эдэл, час, амhарта, хүгжэмэй товар, радио, фото, спортивна хэрэгсэл, хүүгэдэй наадан, канцелярай, hүргуулиин бэшэгэй хэрэгсэлнүud худалдагдана.

Холын аймагуудта нүүдэл хүдалдаа

Байгша оной сентябрь hарада «Особунивермагай» дирекци республикын эгээл холын аймагууд болохо Баргажанай ба Курумканай аймагуудта нүүдэл худалдаа автомашинаар гаргаhан байна. Тус аймагуудта тон hайн шанартай 400 мянган тухэриигэй ажаүйлэдбэриин эд бараа гаргаhан байха юм. Богонихон хугасаа соо 200 мянган тухэриигтэ эд бараан худалдагдаба.

Нүүдэл худалдаан Курумканай аймагта худалдаа хэhэнэйнгээ hүүлээр мүнөө Баргажанай аймаг ошоод, тэндэхи зоной эрилтые хангажа байна.

«Особунивермаг» hанар Городок городой ажалшадые хангахын тула ажаүйлэдбэриин ба ажахын өлдэб үнгын эд товар гаргахань.

Түрүү ангуушад түсэбөө үлүүбшэлнэд

Курумканда шэнээр эмхидхэгдэhэн ондатрова ажахы (директорынь нүхэр Н. И. Косякович) ондатрай арhа бэлэдхэхэ сентябриин түсэбые 103 процент гүйсэдхэбэ. Курумканай ангуушад сентябрь hара соо гүрэндэ 7255 ондатрай арhа тушаагаа.

Эрхим ангуушад абаhан уялгануудла амжалтатайгаар гүйсэдхэжэ байнад. Михаил Жеравин гэгшэ ондатра барилгаар hарынгаа даалгабари 400 процент, Я. Шадрин, П. Колмаков гэгшэд 300 процент гүйсэдхэбэ. 75 наhатай үбгэн ангуушан Радна Аранзаев 150 ондатрай арhа тушааба.

Н. Цеитоев.

Бодоч гахайнууд геллоно

Ой тайгада оршон тойрон hуудаг колхозуудай поли дээрэ бодон гахайнууд душа табяараа орожо таряа түйбөө гэхэ. Тэдэ гахайнуудые гэтэхын тула Торгин ангуушад hүчнич сагта үргөлдэ hуужа, арба гаран гахайнуудые алаба.

США-гэй делегаци уласхоорондын хани барилсаае эбдэжэ байна

„Саг зуурын комитедые" байгуулха тухай американска проект тушаа буляалдаата хөөрэлдөөнүүд дүүрэбэ

ЙНЬЮ-ЙОРК, октябрийн 18. (ТАСС-ай спецкорреспондент). Мүнөөдөр политическэ комитет болбол, проектын авторнуудай һанаашалһан еһоор, Аюулгүйн Советэй орондо байха еһотой «саг зуурын комитет» гэдэгые байгуулха тухай американска резолюцийн проектые зүбшөн хэлсэһэн юрэнхы буляалдаата хэлсээе дүүргэбэ.

Американска проект тушаа өлдэб делегадуудай зүгһөө олон тоото заһабаринууд орохон ба мүнөөшье орожо байһанние тэмдэглохэ хэрэгтэй. Зүгөөр эдэ бүхы заһабаринууд болбол американска проектөдэ өсөргүү талаһаа бэшэ, харин тэрээнние баримталжа байгаа талаһаа орожо байһаниинь һонин байна.

Мүнөөдөрэй заседани дээрэ американска проектые аршалһан олон тоото хүнүүдэй хойно хойноһоо хэлэһэн үгэнүүд дуулдаба. Иимэ удхатайгаар үгэ хэлэһэн Канадын делегат болбол Аюулгүйн Советдэ агуулехэ державануудай нэгэн һаналтай байха журам хадаа «аюумшагта муухай түбэг» мүн гэшэ, тиимэдэ «оборонын хоердохи фронтые» байгуулха хэрэгтэй гэжэ уряалһан байна. Делегадууд болбол ООН-эй уставые

МАНУИЛЬСКИИН хэлэһэн үгэ

Украинска делегациие толгойлогшо Мануильский болбол үгэ хэлэжэ эхилхэ зуураа, Генеральна Ассамблейн сессинүүдэй хоорондо саг үргэлжэ байха комитедые байгуулха тухай Маршаллай дурадхал болбол өлдэб янзын хубилалтануудые үзэһэн байна, өдэ хубилалтанууд дээрэһээ харахада, тус асуудал болбол тэрээнние үүсхэгшэдэй зүгһөө һайтар бодогдоогүй байһанние гү, али тус асуудалые хараатай уналтаһаа абархын түлөө нюуса далдын дипломатическа мэхэ гохонуудые хэрэгтэй байһанние гэршэлнэ гэжэ зааба. Тон түрүүшээр хэлэхэдээ, өнэ комитет болбол өб найрамдалай ба аюулгүйн байдалай асуудалые эрхилхэ саг үргэлжын орган мүн гэшэ. тиимэдэ арадуудай хоорондын хани барисаанда хохидол гаргадаг ушаралнууд ба арсалдаануудые Аюулгүйн Совет өмнөө аб адлаар хаража үзэхэ эрхэтэй юм гэдэг байгаа, һүүлээрынь, тус комитет болбол саг зуурын комитет болоһон ба тэрээнэй нэрэ соohоо «аюулгүйн ба өб найрамдалай» гэһэн үгэнүүд үгы болжо һалаһан ба мүн тэрэшэлэн Уставай еһоор Аюулгүйн Советдэ үүргэдэ ородог гүрэн хоорондын арсалдаануудые хаража үзэхэ үүргэнүүд үгы болоһон байна. Американска проектын түлөө айхабтараар ородлогшод болбол саг зуурын комитет хадаа ООН-эй хоohорхо үедэ ходо һэргэлэн байха еһотой һүниин харуулшадай нэмэлтэ бригада гэшэ гү. али Генеральна Ассамблейн членүүдтэ асуудалнуудые бэлдэхэжэ үгэдэг политическэ референтнүүдэй номгохон таһаг гээшэ гэжэ харуулжа эхилһэн байха юм. Тинбэшье австралийска делегат Эватт ба турецкэ делегат Сарпер гэгшэд хэтэрхэдээ Даллесай хэлэгүй юумые магтажа байгаад нэмэжэ хэлэһэн байха юм.

Эватт болбол Аюулгүйн Советдэ агуулехэ державануудай нэгэн һаналтай байха принципдэ саг үргэлжэ добтолжо байдаг хүн гэжэ мэдэгдэһэн байна,—гэжэ Мануильский тэмдэглэбэ. Энэ принципдэй тэмсэхэ ябадал болбол тэрээнэй ухаан бодолноо гаранагүй идей мүн болоһон байха юм. Тэдэй ухаанһаа табидаггүй идейнүүд болбол тойроод байһан хүнүүдые түрүүшээр зуураасуудаг, һүүлээрынь заримдаа тэдэнэй үйдхэр татадаг, саашадаа өөрынгөө нэгэн янза шанараар хүниие хашараадаг гэрэ байтагай нойргүй хүнүүдыешье хашараажа, өгөөл эрхим американска патенттэй эм мэтэ тэдэнэй нойр хүргэдэг байна.

Американска дурадхалай бодото удхашаһар болбол агуулехэ державануудай нэгэн һаналтай байха принципые тойрожо гарахын арга олгодог тула, тайлбарилан хэлэбэл, бодото дээрээ уставай 27-дохи статьяе шалгаж шэнэлхэ арга олгодог тула энэ дурадхалые дэмжэхэ байнабди гэжэ Эватт ба Сарпер мэдүүлбэ. Тэрэнэй һүүлээр, Ассамблейн мүнөөнэй сессиие хоер хүби болгон хубааха ба политическэ комитедые американска дурадхал дотор хэлэтэйэһэн тэрэ «туһаламжын орган» болгон хубилгажа, тэрэнтэ сессинүүдэй хоорондын комитедтэ даалгаха бүхы үүргэнүүдые даалгаха хэрэгтэй гэһэн болшевийскэ дурадхал оруулгаһан байна. Харин һүүл дээрэнь, өсөргүй өбэр соohоо адхарһан шэнгээр олон тоото заһабаринууд алхаржа өхилбэ. Үгэ хэлэһэн хүнүүд булталаа шахуу американска проектэ ямар нэгэн олдо һанамжануудые оруулха хүсэлтэй байнабди гэжэ заан хэлэһэн байха юм.

Американска дурадхалые баримталагшадай интэрэсэ шүтэһэн ябалалда ООН-эй уставта лагаашье һаа урбаха гэжэ хүсэгшэд өөрынгөө бэдэ өхэл найдажа ядадаг байһысень эли тодоор үзүүлнэ. Тинбэшье тэдэнэй дурадхалнууд формынгоо талаар хэдышье, сидоо байбашье, удхынгаа талаар нэгэн юм. Саг зуурын комитедые гү, али

бүхэли дээрэнь шалган шэнэлжэ ороохо еһотой гээшэ гэжэ сэб сэхээр уряалһан Кубагай делегадай үгэнүүдэй удха бүришье тодорхой байба. Американска проектын түлөө мүн Коста-Рикын ба Пакистанай түлөөлэгшэд һанамжаяа үгэһэн байха юм.

Тэрээнтэй хамта, үгэ хэлэһэн зарим делегадууд болбол американска проектын хараатай хуули буса шапартай байһан тэрэнээ өөрынгөө гаргаһаниие баримталжа шадахагүй байба. Жэлэзэнь Таптиин делегат хадаа американска дурадхалые гол түлөб зүбшөөһэн байбашье, «саг зуурын комитет тухай» проектын хэрэгтэ хуулита байһаниие шалгахын түлөө юридическэ комитедтэ дамжуулан үгэхэ гэжэ дурадхаба. Мүн американска делегациие гол түлөб зүбшөөһэн Максикын делегат болбол саг зуурын комитедэй өрхэнүүдые хизаарлаха хэрэгтэй, тусхайлан хэлэбэл, ООН-нэй членүүд болохо гүрэнүүдтэ һайшаалтануудые үгэхэ ба мүн шалгалта шэнжэлэлтэнүүдые ябуулха эрхэнүүдынь хизаарлаха хэрэгтэй гэһэн дурадхал оруулба.

саг үргэлжын комитедые тэдэнэр хамгаалжа байхадаа, тэрээнние түрүүшын туршалга гээшэ гэжэ шургуулжа байхадаа гү, али ондоо маягай үни удаанай парламент шэнги нэгэдэхи комитет болгожо байхадаа, үшөө тэрээндэ Генеральна Ассамблейн этигэмжэнүүдые ба үүргэнүүдые даалгажа байхадаа, — яажашье байхадань эдэ бүхы ябадалнуудай удха шанар хадаа нэгэн байна, тухайлан хэлэбэл: англо-американска блогой зүгһөө 57 нацануудай политическэ ябуулганууды өсөргүүсэлтэгүйгөөр баалажа байха иимэр ООН-эй Уставые хубилгаха гэһэн ябадал мүн.

57 нацануудай түлөөлэгшэнүүдһээ бүридэһэн Генеральна Ассамблей шэнги аб адли өрхэтэй ба этигэмжэтэй, үшөө Аюулгүйн Советэй үүргэнүүдтэ оролсожо шадаха эрхэтэй иимэ комитет гээшэ туһаламжын орган яажашье бэшэ юм. Генеральна Ассамблей болбол жэл соогоо нэгэ дахин һара хахадай болзороор суглардаг байхадань, тус комитет болбол саг үргэлжэ заседалжа байха тула, Генеральна Ассамблейһээ үлүү ехэ эрхэтэй болоно. Иимэ байдалай тохеолдоо һаа, Генеральна Ассамблей болбол саг зуурын комитет шэнги туһаламжын орган боложо һалахань гээшэ гэһэн хуулита һэжэг түрэнэ. Мүн саг үргэлжэ байха энэ комитедые Аюулгүйн Советдэй аб адли нэгэн зэргэдэ табина бэшэ гү? Пэгэ һарын урда тэр политическэ комитедые байгуулжа байхадаа, энэ комитет болбол өөрынгөө ранец соо Аюулгүйн Советые командалха шахуу эрхэтэй маршаллай һүлдые хадагалжа ябаа юм гэжэ хэн һанажа шадаха байгааб? ООН-эй органууды гүнзэгы ехэ хубилалтануудта оруулха гэһэн эдэ дурадхалнууды бэелүүлхын үндэнэ һуури Устав үгэнэгүй гэжэ тэмдэглээд, Мануильский болбол саашань иигэжэ үргэлжэлбэ:

—Ямаршье орон дотор түс гүрэнэй конституциие иимэ һэнгэргүйгөөр хубилгаха гэһэн оролдолго гараа һаань, иимэ оролдолгонуудта өсэргүүсэлтэнүүд тон ехээр гарадаг юм; харин олон гүрэнүүдэй ашаг туһануудай ушардаг газар болохо, мүн эдэ гүрэнүүдэй хоорондын хани барисаанай конституционно тогтомол нормо-нуудые тон зохимжотойгоор хүндэлхэ эрилтэтэй газар болохо, гансахан хүнүүдэй бэшэ. харин бүхэли гүрэнүүдэй өрхэнүүд дээрэһээ түрэхэ уялганууды хараалжа байдаг газар болохо ООН-эй конституциие уншагдажа хэрэгээ болиһон газетэ гү, али юумэ оройхо сааран шэнгээр харадаг ябадалнууд түс ООН-эй дотор гаража байна. Иимэ жэшээнүүдые үргэлжэлхэдэ болоно. Ямар нэгэн орон дотор парламентда олонхи гү, али үсөөнхи дуутай байһан дээрэһээ, тус парламентынь имагтал сессиин үедэ хүдэлдэг байһан дээрэһээнь бүхы ороной хамаг һунгуулиин округууд бүхэнэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн депутатуудай тоотой адли членүүдтэй тусхай органиие байгуулжа, тус органдо парламентын өрхэтэй аб адли эрхэнүүдые олгохо ба мүн гүйсэдхэхэ засагуулгай үүргэнүүдтэ үлэр бүри оролсожо байха эрхэ олгохо ябадал гаража болохо юм гэжэ ухаандаа оруулмаар гээшэ гү?

Иимэ дурадхалнууды оруулагшад болбол ямар аягүй ба өнеэдэтэй байхалда ООН-ниие табиһанаа анхаралдаа абангүйгөөр/ООН-дэ иимэ дурадхалнуудые үнэнһөө оруулна гэжэ яажа болошотойб? Тэд немецууд 1914 ондо Бельгиин нейтралитедые эбдэхэдээ «ядарал гээшэ хуули ойлгохогүй юм» гэжэ хэлэдэг байгаа, США-гэй өрхэ баригшад болбол өөртөө ашаг туһатай байхадань хуули тухай хэлэдэг ааб, харин ашаггай болохоодоо хуулинуудые эбдэдэг байна. Тэдэнэр болбол иимэ ябдалаараа тус организацийн биэ байха үндэһые эбдэжэ байһанһаа түбэгшөөнгүйгөөр ООН-эй уставые эбдэжэ байна гээшэ. Тэдэнэр өөрынгөө өнэ һүйх-

хэлтэ хүдэлмэрние ООН-эй кризистэ ороһон тушаа саг шууда татаһанаараа далдалдаг ба ООН-эй үрэ багатай байһанай шалтагаанда Аюулгүйн Советые гомдоо, төндэ олонхи голосуудтай байбашье бэеэ аршалжа шадахагүй американцнуудые ба англичануудые «гомодхоохын» түлөө уставай 27-дохи статьяе хэрэглэдэг СССР гэмтэй гээшэ гэһэн топ хуурмаг мэдүүлгээр далдалдаг байна.

СССР-эй түлөөлэгшэ болбол тус Советдэ англо-американска олонхидо эсэргүүцөөр хэдэн дахин голосоваллаһан байна гэжэ һанууулаад, Мануильский саашань иигэжэ хэлэбэ:

—Магад эдэ асуудалнууд болбол СССР-эй ямар нэгэн империалистическэ эрмэлзэлгэнүүдтэй холбоотой асуудалнууд байжа болоо гү? магад США ба Великобританиин аюулгүйн байдалда аюул ушаруулха сэрэгэй базануудые байгуулха тухай хэлсээн гараһан байгаа гү? Магад СССР ямар нэгэн колониие эзэмдэжэ абахаа хүсэһэн байгаа гү? Үгы тиимэ ябадалнууд байгаагүй. СССР-эй түлөөлэгшэ голосовалхалаа агуулехэ гүрэн болохо өөрынгөө гүрэндэ хамаатай асуудал тушаа голосовалаа бэшэ, харин хамаг бүхы ушарнуудта бага гүрэнүүдэй ашаг туһануудтай холбоотой асуудалнууд тушаа голосовалһан байна. СССР-эй түлөөлэгшэ болбол Сири ба Ливанда англо-американска сэрэгүүдэй байһан тушаа эдэ хоер гүрэнүүдһээ тэдэ сэрэгүүдые саг дары зайлуулха еһотой гэжэ бага арадуудай эрхэнүүдые аршалһан байна. Имагта өнэ ушар дээрэһээ Ливанай түлөөлэгшэ болбол мүнөө агуулехэ державануудай нэгэн һаналтай байха принципдэ өсэргүү олон үгэнүүдые хэлэнэ бэшэ ха гү? 1946 оной апрель ба июнь һарада СССР болбол Испани тухай асуудалай талаар англо-американска олонхидто эсэргүүгөөр хоер дахин голосовалһан байна, теэд тэдэнэр шэнги испанска зэдэй руднигуудһаа ашаг олзо бэдээ гаргаагүй, харин Франкогой хүл дороо дараһан испанска арадай демократическа эрхэнүүдые хамгаалһан байнабди. Мүн тэрэ шалтагаанаар, СССР-эй делегат болбол греческэ асуудал тушаа англо-американска олонхидо эсэргүүгөөр таба дахин голосовалһан байна. Теэд тэдэнэр болбол Грециде базанууд ба арсеналнуудые өөлхэ хүсэлтэй байгаа бэшэ, харин энэ орон хари гүрэнэй зэбсэг бү болоһой, Балканууд дээрэ өб найрамдалта ба аюулгүйн байдалда аюул бү тохеолдуулаг гэжэ оролдоһон байгаа. СССР болбол мүн бага арадуудай эрхэнүүдые хамгаалжа, Сити гү, али Уолл-стридэй олзошо хүнүүдтэ таарамжагүй политическэ журам байгуулалтатай Албани, Болгари, Румыни ба бусад гүрэнүүдые дорожолхо гэһэн политикэдэ эсэргүүцэн, шэнэ членүүдые абаха тухай асуудалай талаар англо-американска олонхидо эсэргүүгөөр зургаа дахин голосовалһан байна юм. Һүүл дээрэ, Советскэ Союз болбол албанецууд хадаа англійска корабльнуудые минэ табижа тэһэлээ гэһэн ямаршье үндэһэгүй ба баримтагүй гэмнэлтэ гаргаһан дээрэһээ тон үсөөхэн албанска арадые үгы хэхэ гэһэн ябадалда эсэргүүгөөр голосовалһан байна. Аюулгүйн Советэй олонхидтой СССР-эй үлэ зүбшэлдэһэн бүхы асуудалнууд энэ болохо юм. Энээнэй һүүлэ Эватт болбол өөрынгөө бага напануудай чемпион гээшэб гэжэ харуулхын оролдолго һэнгэргүйгөөр гаргана. Теэд Эватт болбол бага напануудые хамгаалдаг бэшэ, харин зарим нэгэн томо ехэ гүрэнүүдэй эгээл реакционно өтэгэлдүүдэй ашаг олзонуудые хамгаалдаг байха юм. Эдэ этэгэлдүүдэй ашаг олзын түлөө Эватт ба тэрээнэй арада байгаашад болбол Уставые хубилгахын түлөө американска дурадхалые баг болгон ашаглахые хүсэнэ гээшэ. Пэгэдэмэл напанууд дотор үнэхөөрөө кризис биэ юм һаа, ООН-эй составта ба тэрээнэй газаа талада, уласхоорондын договорнууд хадаа хэсэг сааранууд гээшэ гэжэ нэрлэһэн Германиин алдарта канцлер Бетман Гольверт шэнгээр, ООН-эй Уставые өөрынгөө дураар, ямаршье хэһэлтэгүйгөөр һагшажа паададаг хүнүүд биэ байһан дээрэ харагдапа. Уставые эбдэхэ гэһэн иимэ туршалгануудай биэ болоһон ушар хадаа тус Уставые эбдэхэ ябадал заншал болоод, харин тэрээнние захиха ябадал ганса нэгэнэй хэрэг болоһон иимэ политическэ атмосферэ ООН-эй оршон тойрондо биэ болоһониие гэршэлнэ.

ООН болбол тэрээнэй гадуур боложо байгаа экономическа ба политическэ тэмсэлэй эрхэ байдалда байна гэжэ тэмдэглээд Мануильский болбол Нэгэдэмэл напануудай организаци хадаа эб найрамдалай ба аюулгүйн байдалые хамгаалха уялгатай тула өөрынгөө членүүдэй хөрэг ябуулганууды сахин хаража байха тэды бэшэ, харин эдэ ябуулганууды уставай принципүүдтэй таарамжатай байха еһотой гэжэ тэтэнэй урда эрилтэ табиха эрхэтэй гэжэ тэмдэглэбэ. ООН-эй арюун уялга болбол гүрэнүүдэй хоорондын харилсаа холбоон хадаа арадуудай адли тэгшэ эрхэнүүдые ба тэдэнэй суверенитедые хүндэлхэ ябадалай үндэһэн дээрэ байгуулагдаха еһотой тула ямар нэгэн гүрэнэй зүгһөө дэлхэй эзэлхэ гэһэн өрмэлзэлгын үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдаха еһотой бэшэ байна гэһэн эрилтэ табиха ябадал мүн болоно. Тэрээнэй арюун уялга болбол баталагдаһан договорнууд ба хэлсээнүүдые ямар нэгэн гүрэнэй зүгһөө ганса өөрынгөө талаһаа хубилгаха ябадал гаргахагүй, харин, Уставай эрилтын еһоор, тус договорнууд ба хэлсээнүүдээ дүүргэхэ еһотой гэһэн эрилтэ табиха ябадал мүн болоно. Тэрээнэй арюун уялга болбол президент Трумэнэй докторина мэтэ эб найрамдалай ба аюулгүйн хэрэгтэ харша доктринанууд хадаа ООН-эй нюдэн дээрэ бэелүүлэгдэжэ байхагүй, харин шкаф дотор хадагалагдаха еһотой, Маршаллай түсэб шэнги зүйлнууд болбол ООН-һоо гадуур ябуулагдахагүй харин тэрээнэй хиллта доро ябуулагдажа, дайнда һандаран һүйдхэгдэһэн европейскэ гүрэнүүдые Холбоото Штадуудай экономическа эрхэ мэдэл доро оруулха ябадалһаа хамгаалхын эрилтэ табиха ябадал мүн болоно. ООН-эй арюун уялга болбол зэр зэбсэгүүдээ хороон хаһахын орондо, зэр зэбсэгүүдые өхөөр бүтөөхэ гэһэн урилдаанние гаргажа Понэл Филаг шэнгээр гараа аршажа байхагүй, харин зэр зэбсэгые хороохо түхай Генеральна Ассамблей дээрэ 1946 оной декабрийн 14-дэ абтаһан тогтоолнуудые бэелүүлхын эрилтэ табиха ябадал мүн болоно. Мүн ООН-эй арюун уялга болбол дайн байлдаа үүсхэлгын хизааргүй өхэ пропаганда ябуулжа байдаг гүрэнүүдые амынь мэдүүлхэ ябадал мүн, ушарынь хадаа өнэ-пиие дүүргэгүй һаа ООН болбол өөрынгөө гол зорилгонуудһаа хазагайржа ошохо байна, мүн бүхы оронууд дотор тэрээнэй хани нүхэдэй һанаа сэдьхэл зобоодог хуули буса ябадалай атмосферые шангадхаха байна.

Мануильский болбол урдань гүрэнэй секретарь байһан Бирнсын хэлэһэн үгэнүүдые анхаралдаа абангүй үнгэржэ шадахагүйб гэжэ мэдүүлбэ. СССР-тэ эсэргүү дайнда уряалһан «Сэхынь хэлэхэдэ» гэжэ нэрэтэй номые һаяхан Бирнс толилһон байха юм. ООН-дэ кризис гараа гэжэ хэлэхэ юм бол, энэ ушар хадаа, нөгэдэхеэр, уставые саг үргэлжэ эбдэжэ байһан дээрэһээ, хоердохеор. ООН-ниие өөрынгөө гадаадын политикын зэбсэг болгохо гэһэн США-гэй өөмэлэлгэнүүд дээрэһээ, гүрбадахаяар, США дотор дайнай гани галзуу ябадалнуудые зорюута гаргаһан дээрэһээ болоно гэжэ Мануильский саашань тэмдэглэбэ. Теэд энэ кризисые өмшэлхын түлөө Уставые баһа дахин эбдэхэ хэрэгтэй — англо-американска блогой зүгһөө ООН-ниие үлам шангаар дараха ябадалдань туһалха ба ООН-эй галуур шэнэ дайн байлдаа үүсхэгшэдтэ улам ехээр хүхирхэ арга олгохо гэһэн органиие байгуулха хэрэгтэй гэжэ манда дурадхана. Теэд биэнэр өпэнние зүбшөөжэ шадахагүй байнабди.

Үсэгэлдэр үгэ хэлэһэн британска делегат Шоукроссой үгэнүүд тушаа Мануильский иигэжэ хэлэбэ:

—Шоукросс болбол хани барилсаанай хүсэлнүүдые гаргыт гэжэ маниие уряалһан байна. Теэд Великобританиин правительствын ябуулганууда иимэ хани барисаанай хүсэлнүүд хаана гаранаб? Али Великобритани ба США хоер Германи ба Японитой баталха эб найрамдалай договорнуудай шухала асуудалнуудай талаар түрүүшээр үгээ нэгэдээд энээнэ бэлэн шиидхэбэри болгожо советскэ республиканууда харуулха ба һүүлээрынь Бирнсын заналтануудые гаргаһан ябадал дээрэ гарана гээшэ гү? Тиибэшье иимэ заналтанууд хэнниешье айлганагүй, харин дайн байлдаа үүсхэгшэдые өөһэдыень элишэлнэ гээшэ. Али европейскэ аралуудай ашаг туһануудые огто газаашалаад Рурай асуудалые англо-американска картельнууд өөрынгөө һанамжаар шиидхэжэ байһан ябадал дээрэ хараглана гү? Али Великобритани болбол СССР ба славянска гүрэнүүдтэ өсэргүү баруун ороннуудай блогые байгуулха гэжэ, айхабтараар оролдожо байһан дээрэ гарана гү, али магад, тус Ассамблей дээрэ Великобританиин делегаци хадаа дайн байлдаа үүсхэгшэдые хамгаалан аршалжа байһан дээрэ гарана гү?

Энээнэй һүүлдэ хани барисаанда уряалһан Шоукроссой уряалнууд болбол баһамжалгын удхатай болоно. Энэ хадаа советскэ республиканууда ба тэрээндэ хани славянска гүрэнүүдтэ эсэргүү политикээ далдалха гэһэн лондонско манан-һаа үлүү юумэниинь үгы.

Шоукросс болбол номгохон ба һайн зантай байхын заабаринууые манда үгэһэн байха юм, теэд иимэ заабари үгэһэндэнь биэнэр тэрээндэ баяр хүргэбэшье иимэ заабаринууд үлүү гэжэ тоолохо байнабди.—гэжэ Мануильский тэмдэглэбэ. —Ушар юуб гэбэл ООН хадаа гүрэнүүдэй хоорондын харилсаа холбоондо хоро хүргэжэ байгаа, бүүүлиг муухай сэрэгэй пропагандада ООН эсэргүүсэхэ еһотой, иимэ пропаганда болбол дайнай урда тэр немецко-фашистнуудай ябуулжа байһан сэрэгэй пропаганда шэнги аб адли гэмтэ ябадал мүн гэжэ гэжэ хэлэжэ байхадаа бидэнэр һайн һайхан хүсэлтэй ябуулга хэжэ байнабди. Иимэ пропаганда ямар хойшолондо асардагыень Нюрнбергскэ процесс дээрэ һайн хараһан Шоукросс болбол иимэ пропаганда ахуултай бэшэ гэжэ манда өгигүүлхэ гэжэ оролдожо байхадаа һайн һайхан ябадал гаргаагүй байхаһаа гадна, харин хүн түрэлтэнэй ой ухаа ба арюун һэшхэлые муулаг гомодолдо хүргэжэ байна гээшэ гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Һүүл дээрэнь Мануильский иигэжэ хэлэбэ:

Бидэнэр болбол ямаршье хизаар тулаһан эрилтэ табинагүйбди. Бидэнэр Уставые, имагта Уставые сахиха гэһэн ганса эрилтэ табиһабди. Устав болбол ООН-эй амиды юндэ байхын гол хуули мүн. Хэншье хуулиһаа дээгүүр бөеэ табиха эрхэгүй юм. Хуулиһаа дээгүүр бөеэ табиаг хүн болбол хуулиин орондо өөрынгөө ааша хэлэл байна, теэд дураараа болоһон ааша нүүд гээшэ баалалтын политикын гол хуули мүн. Харин бидэнэр болбол гүрэнүүдэй хоорондын хани барилсаа холбоон хадаа дарлалтын политика дээрэһээ үндэһэлхэ бэшэ, харин нөгэдэмэл нацануудай тогтооһон хуули дээрэ үндэһэлхэ еһотой гэжэ хүсэнэбди. Хөрбээ эндэ үгэ хэлэһэн зарим нэгэн ораторнууд болбол 57 гүрэнүүдэй тогтооһон ба абаһан хуулиие эбдэхэ гэһэн дурадхал хадаа «конструктивна» дурадхал гээшэ гэжэ нэрлэдэг байгаа һаань, ООН болбол иимэ олон тоото «конструктивна» дурадхалнуудай ашаае даажа шадаха гээшэ гү гэжэ асуудана. ООН-эй составта ородог 57 гүрэнүүдэй хэн нэгэн болбол хүтэлбэрилхы үүргэтэй нэгэ гүрэн тус уставые эбдэхын жэшээ үзүүлжэ байна гаад бидэнэр энэ Уставые л еһотой болонобибди гэжэ өөрөө болоно бэшэ гү? Хуулиин урда хүн адли тэгшэ байдаг принципые һаа хүн бүхэн хуули эбдэхэ адли тэй болоно. Теэд иимэ байдал болбол глобо-американска блогой зүгһөө ООН кризистэ оруулһан байдалые улам гы болгохо ба һүүлээ ошоходоо тус низациие зайлашагүйгөөр унажа ha туйлда хүргэхэ байна.

УССР-эй делегаци болбол өөр хүсэхэгүй байһан тулада Саг комитедые байгуулха тухай дурадхал резолюци хадаа конституциде шанартай резолюци мүн гэжэ тэрээндэ өсэргүүгөөр голосовалха Тус делегаци болбол мүн энэ нүүдые баримталан конституциде хэрэгые эрхилхэ ямаршье подком байгуулһанай хэрэгтэй гэжэ

США-гэй делегаци болбол тегеранска, ялтинска ба потсдамска хэлсээнүүдһээ арсана

Үгэ хэлэһэн США-гэй делегат Даллес болбол гол түлөб А. Я. Вышинскиин хэлэһэн үгэнүүдтэ арсаһан байна.

Хараалагдажа байгаа саг зуурын комитет болбол ауулгүйн советдэй буляалдаа хэхэ орган бэшэ юм гэжэ Даллес баталан хэлэбэ. Саг зуурын комитет болбол Уставай еһоор генеральна Ассамблей ба Аюулгүйн совет хоерой хоорондо байгуулагдаһан адли тэгшэ эрхэтэй байдалые эбдэнэ гэһэн Чехословацка делегациин мэдүүлгэ тушаа хэлэхэ зуураа Даллес иигэжэ шангаар мэдүүлбэ: «Устав доторшье, дэлхэй дээрэшье иимэ адли тэгшэ эрхэ байжа шадахагүй юм. Хөрбээ хүнэй нэгэ гар өзэгүй болоо һаань тэрэ хүн нүгөө гараараа хүдэлдэг байна, теэд энэ гарынь улам тохоржо хүсэтэй болодог юм. Иимэ байдал ООН-до тохеолдоһон байна». Даллес һэжэг түрэмэ эдэ үгэнүүдые хэлэхэдээ Аюулгүйн Совет хадаа мүнөө үедэ хэрэг хэжэ шадахаа болиһон орган гээшэ гэжэ дахин дабтаһаниинь элитэ.

Саг зуурын комитет болбол агуулехэ державануудай хоорондо хоро хүргэхэ зүйл мүн болохо ба уласхоорондын хани холбоондо һаад хүргэхэ байна гэһэн баримтануудта американска делегат эсэргүүсэһэн байна. Энээнтэйгээ холбогдуулан тэрэ болбол Тегеранда, Ялтада ба Потсдамда гурбан державануудай хоорондо зохеогдоһон хэлсээнүүдые шүүмжалжэ ороһон байха юм. Думбартон-Оксидо болоһон конференци дээрэ ООН-эй уставые бэлдэхэһэн тухай асуудалда орожо хэлэхэдээ Даллес болбол ехэрхүүгээр иигэжэ тэмдэглэбэ: «Хэрбээ би Думбартон-Оксидо байлсаа һаа тэндэхи атмосферые хубилгахын түлөө оролдожо шадаха байгааб».

Тегеранда, Ялтада ба Потсдамда имагтал ауулгүйн державануудтай ашаггай туһатай ба харин бага напануудай ашаг туһые өбдэһэн тогтоолнууд абтаһан байна гэжэ Даллес хардан хэлэбэ. «Москвада болоһон гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн дээрэ гүрэнэй секретарь Маршалл хадаа Ялта тээшэ бусаха ябадал саашадаа гарахагүй байна гэжэ мэдүүлһэн байгаа, харин би тэрээнэй хэлэһэн үгые баримталжа, саашадаа Тегеран, Ялта ба Потсдам тээшэ бусаха ябадал гарахагүй байна гэжэ мэдүүлнэб»,—гэжэ Даллес хэлэбэ.

Даллес болбол иигэжэ Тегеранда, Ялтада ба Потсдамда баталагдаһан уласхоорондын хани барисаанай гол принципүүдые буруушаагаад байхадаа, саг зуурын комитедые байгуулха гэһэн американска проектые тэрээн тушаа ороһон бүхы заһабаринууд ба хубилалтануудтайнь хамта тусхай подкомитедтэ дамжуулан үгэхэ хэрэгтэй гэһэн уряалаар өө үгые дүүргэбэ.

* * *

Һүүлдэнь советскэ делегат Громы бол американска дурадхалые зүбшө сэлгын дүнгүүдые татахадаа олон делегацинууд болбол тус дурадхал ООН-эй уставтай зохисдожо шал байна гэжэ тэмдэглэһэниие заан х

Советскэ делегаци болбол ОО ямар нэгэн ороной гү, али бүлэг дай нэгэн талаһаа баалаха органуу гохын туршалганууудтай тэмсэжэ, хоорондын хани барисаае бэхижэ түлөө өөрынгөө тэмсэлые хазагайр гүйгөөр үргэлжэлүүлхэ байна гэжэ мыко мэдүүлбэ. Тиимэдэ советскэ д болбол саг зуурын комитедые бай тухай американска дурадхалые ба бүхы энэ мэтэ дурадхалнуудые эрхи гаар буруушаана. Энэ шалтагаанаа ветскэ делегаци болбол эдэ дурад дые хаража үзэхэ ба хиннамжалан рилха тусхай подкомитет байгуулн һэндэ арсаха байна.

* * *

Заседаниин эсэстэ американска п ба тэрээндэ оруулагдаһан ма нуудые, мүн энэ асуудал тушаа бусад дурадхалнуудые хаража түлөө тусхай подкомитедые ба гэһэн тусхай австралийска дурад бол голосованида табигдаһан байна сованиин урда СССР-эй, Юго Польшын, Чехословакиин, Украин Белоруссиин делегатууд болбол ту комитет хадаа ООН-эй уставта проектнуудые хаража үзэхын тул гуулагдаха тула иимэ подкомитед гуулха ябадалда хабаадалсахаяа ар гэжэ мэдүүлбэ. Подкомитедые ба гэһэн дурадхал болбол 38 голосоор байна. 4 делегаци һанамжаяа үгөө делегаци голосованида хабаадаа байха юм.

Һүүлээрынь түрүүлэгшээр һүүл бол подкомитедэй составта 15 ор түлөөлэгшэдые, тэрээнэй тоодо СС Чехословакиин түлөөлэгшэдые оруу жэ дурадхаба. СССР-эй ба Чехосл делегаци болбол дээрэ дурсагдагша жанууд дээрэһээ энэ подкомитедэй мэридэ хабаадалсахаяа арсанабди мэдүүлбэ. Подкомитедэй членүүдэй болбол тус комитедые байгуулха тогтоол абтаһандал адли тэрэл оло лосуудаар баталагдаһан байна.

Иимэдэ тус комитедэй англо-аме ка олонхид болбол нэгэн һаналые бэшэ, харин ООН-ниие һуладуулха сохихо ба эбдэхэ гэһэн зорилготой канска дурадхалые тогтоон абаһан

Хэрюусаигата редакторай орлогшо Д. Д. ЛУБС

„ПРОГРЕСС"
«Тагнуулшын баатаршаяга»

„ЭРДЭМ"
«Намайгаа бу мартаарай»

„Особгастрономой" № 1 зинда элдэб янзын эд бараа элбэгээр наймаалагдажа байн бэл: виноградна ба элдэб нууд, загаһанай зуйлнууд ба янзын консервэнууд, дабһан, эльһэн ба томо сахарнууд, янзын конфектэнууд, карамель печенинууд, прянгууд, шоко какао, перец, горчица, хата һан фруктнууд, фруктын нууд, тортнууд, пирожнонууд, рижка, булочканууд, магаз дотор шэлтэй пивэ ба бүхы к нуудта бочкотой пивэнүүд маанда гараба.

Бүхы магазинууд ба киоск та шэлнүүдые тушаан аб байна.

Бурят-Монголой „Росснабсбыдэй" таһаг 1947 оной октябрийн 25-һаа ноо бүридхэл хэхын түлөө „Росснабсбыдэй" склад хаагдахань гэжэ бүхы организацинуудта, эмхи зургаануудта ба предприятинуудта мэдэгдэнэ.

1947 оной октябрийн 25 хүртэр абтаадүй ба дутуу абтаһан товар-материалнуудай тоосоонууд үгы хэгдэхэ юм.

Дурсагдаһан болзорһоо хойшо ямаршье гомдолнууд хэрэгсээгдэхэ болихо байна.

Горпромкомбинадай мастерскойдо хүдэлмэрилхэ гутал оргшод, годон будаха дүршэлтэд, түмэршэ дархашуул ба балташад хэрэгтэй болоод байна.

Энэн тухай мэдэхэ адресынь: ул. Кирова 31.

БМАССР-эй Министрнүүдэй ведэй дэргэдэхи кичофикат управленидэ город соо бүри хүдэлмэридэ хүдэлхэ шчуу ба хара хүдэлмэришэд яаралгаар хэрэгтэй болоод байна. лин хүлэһэниинь хэлсэһээрэ лохо юм.

Адресынь: г. Улан-Удэ, ул. линна 11/9, хүдэлмэриин саг со

Бурят-Монголой „Зооветсна конторо болбол 1947 оной риин 1-һээ 5 хүртэр тоо бүри хэхын түлөө склад хаагда гэжэ клиентнүүдтэ мэдэгдэнэ

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80, зам. редактора—23, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства—3-23 (2 зв.), культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.).

Н—00469. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАСС